

Sabiedrības iebildumi un priekšlikumi par Kultūras ministrijas plāna projektu „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam”

Nr. p.k.	Iebilduma/priekšlikuma iesniedzējs	Iesniegtā iebilduma/priekšlikuma būtība	Ņemts vērā/nav ņemts vērā	Pamatojums, ja iebildums/priekšlikums nav ņemts vērā
1.	Biedrība „Latvijas Nedzirdīgo savienība”	Sakiet lūdzu, runājot par personu ar dzirdes traucējumiem problēmām un vajadzībām šai plānā šai mērķgrupai ir iekļauts tikai: 1. 1.2.2. un 2.2.9 uzdevuma punktā? Tas ir viss? 2. Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2021-2023.gadam mērķis ir nodrošināt nacionālas, solidāras, atvērtas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību, kā cilvēki ar dzirdes traucējumiem, kuri Latvijā ir ap 30 000 var kļūt saliedēti un pilsoniski aktīvi, ja šai plānā viņu vajadzības nav iekļautas?	Daļēji ņemts vērā	Invaliditātes politikas īstenošana ir komplekss un horizontālā atbildībā, t.i., katras nozares kompetences ietvaros īstenojams pasākumu kopums, lai maksimāli uzlabotu personu ar invaliditāti dzīves kvalitāti, pakalpojumu pieejamību un atbalstu visās dzīves jomās. Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam (turpmāk – Plāns) ir sagatavots, lai nodrošinātu Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam (turpmāk – Pamatnostādnes) (Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 5.februāra rīkojumu Nr.72 „Par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam. Pieejamas: https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnes-2021-2027-gadam) izvirzīto uzdevumu izpildi un īstenotu pasākumus Pamatnostādnes noteikto trīs rīcības virzienu ietvaros. Rīcības virzieni - Nacionālā identitāte un piederība, Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums, Integrācija – ir savstarpēji saistīti, nosakot iekļaujošu līdzdalību kā vispārēju ieviešanas principu. Ar iekļaujošu līdzdalību gan Pamatnostādņu, gan Plāna
2.	Biedrība „Latvijas Nedzirdīgo savienība”	Kultūras ministrijas daži darbinieki ar kuriem mūsu biedrība ir tikusies kādā sēdē kādreiz klātienē vai šobrīd Zoom platformā, un arī Kultūras ministrijas ministra kungs Nauris Puntuļa kungs ir informēts, ka Latvijā diemžēl nedzirdīgiem bērniem nevienā bibliotēkā nav pieejama neviena grāmata atbilstoši viņa uztveres un komunikācijas spējām. Nav pieejams neviens video materiāls, kurā šie bērniņi varētu skatīties multfilmas latviešu zīmju valodā. Latvijas Tv bērniem ar dzirdes traucējumiem nav pieejams neviens TV raidījums, ne ar subtitriem, ne latviešu zīmju valodā. Turklāt piemēram, to latviešu bērni ar dzirdes traucējumiem, kuru gan dzirdīgi, gan nedzirdīgi devušies strādāt uz Angliju, katru rītu var noskatīties angļu zīmju valodā pasakas. Vecāki, kuri ir mūsu biedri ir izteikuši domu, ka visdrīzāk bērnu dēļ paliks strādāt Anglijā, jo viņi nejūtas Latvijai vajadzīgi un viņu bērniem tur ir lielākas iespējas. Skumīgi ir tas, kad viņi	Nav ņemts vērā	

		vasaras brīv laikā atbrauc uz Latviju, bērni runā nevis latviešu zīmju valodā, bet angļu zīmju valodā. Lūgums šai plānā kaut ko ieplānot priekš šiem bērniem. Jo nav godīgi, ja citiem ir veselības bibliotēkas, bet šiem bērniem tikai 1 dzeju grāmata, kas ir izdota projekta ietvaros. Arī 5 video pasakas, kas Latvijā ir pieejamas tikai pateicoties Baltijas Bērnu fondam. Kā šiem bērniem stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai?		kontekstā ir jāsaprot iespējas ikvienam iesaistīties valsts pārvaldībā un nodrošināt plašu sabiedrības pārstāvniecību visā tās daudzveidībā, kas ir pamats zināšanu un prasmju apguvei, lai stiprinātu nacionālo identitāti, latviešu valodu, sociālo uzticēšanos, iedzīvotāju solidaritāti un sadarbību.
3.	Biedrība „Latvijas Nedzirdīgo savienība”	Vai šai plānā ir paredzēts piesaistot ES fonda līdzekļus vismaz LR valsts TV sakārtot jautājumu vienu reizi par visām reizēm tā, lai ir ierīce un programma, kas visu runāto tulko automātiski uz subtitriem latviešu valodā. Un ir iespēja, kam traucē subtitrus paslēpt. Tas būtu tāds vienreizējs un mūžīgs ieguldījums, atkristu jautājums, kur ņemt līdzekļus, lai palielinātu cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem TV raidījumu pieejamību ar subtitriem un surdotulkotajiem daudzus desmitus gadu. Šobrīd Latvijā jau daudzus gadus TV pieejami nedzirdīgiem cilvēkiem ar surdotulkotajiem tikai 2%, bet ar subtitriem tikai 23%. Kāpēc piemēram ārzemju programmas Fox, Foxlife, Dua3, Dua6 u.c. spēj nepārtraukti nodrošināt visus raidījumus ar subtitriem latviešu valodā? Turklāt cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem pat valsts prezidenta uzrunu valsts svētkos jāskatās internetā. Kāpēc? Kāpēc šiem cilvēkiem nav pieejamas vienlīdzīgas iespējas?	Nav ņemts vērā	Norādām, ka Labklājības ministrijā norisinās darbs pie Plāna personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023.gadam, kura ietvaros ir paredzēts sekmēt informācijas pieejamību personām ar invaliditāti sabiedriskajos medijos (ja tiks piešķirts papildus nepieciešamais valsts budžeta finansējums kopējo surdotulkoto un subtitrēto raidstundu apjomu ir paredzēts palielināt no 26,22% līdz 40%). Kā arī tiek plānotas tematiskās diskusijas, tostarp ar personām ar dzirdes traucējumiem, lai rastu kopīgus risinājumus rīcības politikas pilnveidošanai vai pakalpojumu attīstībai (piemēram, par teksta pierakstītāja nepieciešamības izpēti).* *Informāciju sniedza Labklājības ministrija
4.	Biedrība „Latvijas Nedzirdīgo savienība”	Vai šai plānā ir kaut kas ieplānots saistībā ar pieejamību šiem cilvēkiem: Kultūras pasākumu (teātru, muzeju u.c.) pieejamību. Piemēram, subtitri teātros, vizuālā ierīce, kuru izsniedz apmeklējot kādu no muzejiem, kurā muzeja apmeklētājs pats var brīvi izmantojot šo ierīci iepazīties ar muzeja izstādēm ar subtitriem, vai surdotulkotajiem.	Nav ņemts vērā	Informējam, ka Kultūras ministrijā šobrīd tiek izstrādātas Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam, kuru mērķis ir ilgtspējīga un sabiedrībai pieejama kultūra cilvēka izaugsmei un nacionālas valsts attīstībai. Kultūrpolitikas pamatnostādņu 1.rīcības virziens ir “Kultūras piedāvājuma pieejamība sabiedrībai”, kas ietver uzdevumu “Nodrošināt kultūras piedāvājuma pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām”. Tā ietvaros ir plānoti pasākumi gan kultūras infrastruktūras pielāgošanai cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, gan jaunu kultūras produktu

				<p>un pakalpojumu radīšanai šai mērķa grupai, tai skaitā cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Šī mērķa īstenošanai arī ir paredzēta daļa no Covid-19 krīzes pārvarēšanai papildus piešķirtā finansējuma kultūras nozarē.</p> <p>Turklāt šī gada maijā ir gaidāmi Valsts kultūrkapitāla fonda projektu konkursa rezultāti, kurā finansējums 400 000 <i>euro</i> apmērā tiks piešķirts projektiem, kuru pamata mērķis ietver jauna kultūras piedāvājuma radīšanu vai jau esošu kultūras produktu pielāgošanu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.*</p> <p>*Informāciju sniedza Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departaments</p>
5.	Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”	<p>Plānā iekļaut tā uzraudzības un rezultātu novērtēšanas mehānismu. Piemēram:</p> <p>1.1. Par plāna uzdevumiem atbildīgajām institūcijām reizi gadā būtu jāriko sanāksmes ar NVO, lai ziņotu par plāna izpildes progresu (kuri pasākumi iesākti, kuri pabeigti, kuri tiks uzsākti nākotnē) un iespējamām sadarbības iespējām tā ieviešanā;</p> <p>1.2. Kultūras ministrijai 2022.gada vidū/noslēgumā būtu MK-NVO Memoranda padomei jāziņo par plāna izpildes gaitu.</p>	Nav ņemts vērā	<p>Plāna IV sadaļas „Pasākumi mērķa sasniegšanai” 2.rīcības virziena „Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums” 2.2.uzdevumā „Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu” ir iekļauts pasākums Nr. 2.2.6. „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padome”. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu projekta „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomes nolikums” (turpmāk – MK noteikumu projekts) (izsludināts sabiedriskajā apspriešanā 2021.gada 5.maijā, pieejams: https://www.km.gov.lv/lv/pazinojums-05052021) 5.17.apakšpunktu Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomes (turpmāk – Padome) sastāvā ietilps sešas nevalstiskās organizācijas, kuru darbība saistīta ar kādu no pamatnostādņu rīcības virzieniem (nacionālā identitāte un piederība, demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums,</p>

				<p>integrācija). Saskaņā ar MK noteikumu projekta 8.punktu nevalstisko organizāciju pārstāvju darbam Padomē izvirza Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome. Savukārt saskaņā ar MK noteikumu projekta 13.punktu Padomes sēdes tiks sasaukta ne retāk kā trīs reizes gadā.</p> <p>Saskaņā ar Ministru kabineta 2021.gada 5.februāra rīkojumu Nr.72 „Par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņem 2021.-2027.gadam” 6.punktu, Kultūras ministrija līdz 2025.gada 1.jūlijam sagatavos un iesniegs Ministru kabinetā pamatnostādņu īstenošanas starpposma novērtējumu.</p> <p>Turklāt, saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 7.aprīļa noteikumu Nr.300 „Ministru kabineta kārtības rullis” 91.² punktu tiesību aktu projekti, kuri skar visu nevalstisko organizāciju darbību (nevalstisko organizāciju sektora horizontālie jautājumi), pirms to izskatīšanas Ministru kabinetā iesniedzami Valsts kancelejā izskatīšanai Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomē.</p>
6.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	8.lpp. “nepieciešams valstī noteikt kopīgu attīstības un uzticēšanās virzienu – kopīga mērķa identificēšana sabiedrībai saprotamā formā, kas ļaus izveidot komandu un sasniegt kopējo mērķi” – nav īsti skaidrs, kā jāsaprot frāzes “noteikt virzienu” un “izveidot komandu”. Aicinām KM šo teikumu precizēt vai izteikt citādi.	Nemts vērā	
7.	Biedrība „Ekrāns”	Atbalstām Plāna Pasākumus mērķa sasniegšanai, jo īpaši 1.2.2. apakšpunktā minēto oriģinālā satura veidošanu medijos latviešu valodas apguvei un tehnisko risinājumu dažādošanu (filmu subtitrēšana, piemēram). Saistībā ar 1.3. uzdevumu “Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā” un izglītojošo programmu veidošanu par Latvijas	Nemts vērā	

		valstiskuma attīstību Eiropas un Pasaules vēstures kontekstā, aicinām izglītojošo materiālu atlasē (filmas, pētījumi, publicistika) iesaistīt profesionālus ekspertus, tajā skaitā, Latvijas kino nozares pārzinātājus.		
8.	Biedrība “Latvijas Raidorganizāciju asociācija”	Projekta ietvaros ir paredzēts piešķirt nelielus finanšu līdzekļus mediju satura veidošanai, bet to apjoms nav pietiekams. Turklāt Projekts neietver nekādu informāciju par jau paredzēto finanšu līdzekļu izlietojuma mērķi un atšifrējumu summu pamatojumam, līdz ar to lūdzam sniegt detalizētu informāciju par Projekta kopsavilkuma punktā 1.2.2. paredzētajām aktivitātēm. Ņemot vērā sabiedrības mediju lietošanas paradumus, Projektā definēto mērķu sasniegšanai ir jāparedz pietiekošs papildu finansējums oriģinālsatura veidošanai tieši komerciālajiem medijiem, tāpēc, pēc informācijas saņemšanas (kontekstā ar to/esošo plānu) par Projekta kopsavilkuma punktā 1.2.2. paredzētajām aktivitātēm, sagatavosim un iesniegsim konkrētus priekšlikumus.	Nav ņemts vērā	Plāna pasākums precizēts atbilstoši Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda nacionālajā programmā definētajām aktivitātēm. Informējam, ka pasākuma mērķis ir uzlabot masu mediju sniegtās informācijas kvalitāti un satura pieejamību, lai nodrošinātu trešo valstu pilsoņu iekļaušanos sabiedrībā un latviešu valodas lietošanu ikdienas saziņā.
9.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Aicinām virzienu “2.1. Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā” papildināt ar pilsoniskās kompetences veicināšanu. Esošajā Plāna redakcijā iekļauta virkne aktivitāšu piemēru, taču neviens no tiem nav vērtējams kā iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguve jeb pilsoniskās kompetences veicināšanas aktivitāte, tas ir aktivitātes, kas veicina pilsoniskās zināšanas, prasmes un attieksmi, balstoties uz demokrātiskām vērtībām (Plāna 11., 12.lpp).	Nav ņemts vērā	Plāna IV sadaļas „Pasākumi mērķa sasniegšanai” 2.rīcības virziena „Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums” 2.1.uzdevumā „Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā” ietvertie pasākumi veicinās pilsonisko zināšanu, prasmju un attieksmju veidošanos.
10.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Vēršam uzmanību, ka Plānā vairākkārt ir atsauces uz Eiroparometra rādītājiem, ņemot vērā, ka Eiroparometra metodoloģija paredz tikai Eiropas pilsoņu viedokļu noskaidrošanu, aicinām terminu “iedzīvotāji” nomainīt uz “pilsoņi”, kas būtu atbilstošāk.	Ņemts vērā	
11.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Plāna 13.lpp norādīts, ka “ Tiesiskās vides uzlabošanai tika izstrādāti Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumi Nr.779 „Biedrību un nodibinājumu klasificēšanas	Ņemts vērā	

		noteikumi”(..)", vēršam uzmanību, ka attiecīgo Ministru kabineta noteikumus mērķis, kas nostiprināts noteikumu anotācijā ir "(..) nodrošināt pietiekamu normatīvo pamatu reģistrā ierakstīto biedrību un nodibinājumu identificēšanai atbilstoši to darbības jomai, nodrošinot informācijas par biedrības vai nodibinājuma darbības jomu publisku pieejamību vienuviet, ar mērķi nodrošināt sekmīgu to iesaisti sociāli ekonomisko jautājumu risināšanā, tiesiski saistošu paplašināto ģenerālvienošanos ieviešanā, mediācijas veicināšanā, brīvprātīgā darba un prakšu organizēšanā. Atbilstoši Satversmes 102.pantam un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 11.pantam ikvienam ir tiesības apvienoties biedrībās, politiskās partijās un citās sabiedriskās organizācijās un šo tiesību izmantošanu nedrīkst pakļaut nekādiem ierobežojumiem, izņemot tiem, kas noteikti ar likumu un ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā turklāt ievērojot samērīguma principu." Aicinām veikt redakcionālus labojumus, ņemot vērā iepriekš minēto Ministru kabineta noteikumu anotācijā norādīto mērķi.		
12.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Plāna 13.lpp ir iekļauts aktivitāšu uzskaitījums, atsaucoties uz iedzīvotāju diskusijām 2019. un 2020.gadā, taču ņemot vērā, ka LPA bija viena no iedzīvotāju diskusiju organizētājiem un viedokļu apkopotājiem, secinām, ka aktivitāšu uzskaitījums ir veikts izlases kārtībā ar neskaidriem kritērijiem, dažkārt, Plānā minot no diskusiju dalībnieku teiktā tikai atsevišķus fragmentus, kas nesniedz pilnu kontekstu kādā tas tika minēts. Piemēram, dalībnieki diskusijās neaicināja neatbalstīt konkrētas organizācijas, bet gan norādīja, ka jāveicina savstarpējā sadarbība, tāpat netika pausts aicinājums finansējumu piešķirumos prioritatizēt ideju ģenerēšanu, un nevis konkrētu aktivitāšu īstenošanu. Tādēļ aicinām precizēt aktivitāšu uzskaitījumu redakciju.	Daļēji ņemts vērā	Plāna aprastā nav iekļauti visi 2019. un 2020.gada reģionālajās diskusijās iedzīvotāju paustie viedokļi. Visi diskusijās paustie viedokļi ir pieejami Kultūras ministrijas tīmekļvietnē: https://www.km.gov.lv/lv/media/11353/download
13.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Plāna 13.lpp. norādīts, ka “Uzdevuma izpildei plānā paredzēts turpināt valsts budžeta programmu „NVO fonds”, sekmējot iedzīvotāju sadarbību, līdzdalību un savstarpēju uzticēšanos, nodrošināt atbalstu NVO reģionu līmenī, kā arī nodrošināt	Ņemts vērā	

		līdzfinansējumu dalībai starptautiskos projektos un veicināt brīvprātīgo darbu.” Atgādinām, ka NVO fonda virzienus, no kā izriet atbalstāmās aktivitātes, ik gadu nosaka NVO fonda Stratēģiskās plānošanas komiteja, ko apstiprina Sabiedrības integrācijas fonda padome. Tādēļ aicinām labot Plāna redakciju, neiekļaujot konkrētus virzienus, aktivitātes un uzdevumus, kas ir pretrunā ar normatīvajiem aktiem jau nostiprinātai NVO fonda darbības kārtībai.		
14.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Virzienā “2.3. Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu” iztrūkst mediju iekļaušana kā nozīmīgs sektors virziena uzdevumu īstenošanai jeb mediji kā demokrātisko vērtību popularizēšanas, sabiedrības informēšanas un izglītošanas instruments. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka iedzīvotāju diskusijās regulāri izskanēja aicinājums stiprināt medijus kā būtisku kvalitatīvu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu. Tādēļ aicinām papildināt Plāna redakciju, paredzot arī mediju lomu kā demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpas veicinātāju un īstenotāju.	Nemts vērā	
15.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Tāpat aicinām apsvērt iespēju 2.3.sadaļas “Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu”(14.lpp.) pirmo rindkopu izteikt šādā redakcijā “21.gadsimtā varam runāt par līdzdalības formu daudzveidības palielināšanos un jauno informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sniegtajām priekšrocībām. Īpaši tas attiecināms uz dažādu sociālo tīklu platformu sniegtajām iespējām iedzīvotāju savstarpējās sadarbības un līdzdalības veicināšanai, t.sk. teritorijas attīstības plānošanā un īstenošanā. Tās darbojas dažādās jomās – pilsoniskajā un politiskajā aktīvismā, dažādās kolektīvās organizācijas formās, tās ļauj īstenot arī neliela mēroga pašorganizēšanās formas ar dažādiem mērķiem – palīdzēt, atbrīvoties no lietām vai dalīties ar tām, identificēt un uzraudzīt teritorijā notiekošo, konsultēties par labākajiem risinājumiem u. tml. Sabiedrības informēšanas un līdzdalības veicināšanai aizvien lielāku vērtību piešķir	Nemts vērā	

		<p>arī valsts institūcijas, veidojot interaktīvas digitālas platformas. Piemēram, VARAM ir izveidojusi Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu (TAPIS), kas ikvienam interesentam nodrošina informāciju un iespēju iesniegt savu viedokli par konkrētu teritoriju attīstības plānošanas dokumentiem visā to izstrādes laikā, kā arī piedāvā elektronisku pakalpojumu – izziņu par konkrētās teritorijas atļauto izmantošanu. Tāpat līdzdalības budžeta iedzīvināšanai paredzēts izveidot digitālo platformu, tādējādi veicinot sabiedrības līdzdalību teritorijas attīstības plānošanā.”, vienlaikus neuzturot šo kā iebildumu, bet gan detalizētāku papildinājumu esošajai redakcijai.</p>		
16.	Biedrība „Ekrāns”	<p>Vēršam uzmanību uz to, ka sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazināt negatīvos stereotipus, veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu iespējams tad, ja kritiskās domāšanas veicināšanā izmanto mūsdienīgas, aktuālas metodes un prasmes. Arī sociālās atmiņas izpratne daudz labāk attīstās, balsoties mūsdienīgu multimediju platformu izmantošanā, jo sabiedrības grupas ir atšķirīgas vecuma, prasmju, izglītības, uzskatu un individuālās uztveres ziņā. Tāpēc aicinām saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības veidošanā daudz plašāk izmantot kultūras pakalpojumus un produktus, īpaši uzsverot digitālā satura attīstību un plašāku kino nozares produktu izmantošanu ne vien izklaides un informēšanas līmenī, bet arī diskusiju, viedokļu dažādošanas un izteikšanās līmenī.</p>	Nav ņemts vērā	<p>Informējam, ka priekšlikums ir saistīts ar diviem Kultūrpolitikas pamatnostādņu projekta (2021-2027) „Kultūrvalsts” apakšmērķiem – „Sabiedrībai pieejams kultūras piedāvājums” un „Aktīva sabiedrības kultūras līdzdalība”, kas paredz gan klātienē kultūras norises, gan digitālu kultūras piedāvājumu. Detalizētāk pasākumi tiks nosaukti kultūrpolitikas rīcības plānā, kas sekos pamatnostādņēm.</p> <p>Kultūras ministrijas veiktie pētījumi liecina, ka tie iedzīvotāji, kuri ir aktīvi kultūras patēriņā, ir aktīvi arī līdzdalībā (un otrādi). Kultūrpolitikas pamatnostādņu projektā akcentēts, ka: „kultūras līdzdalība sniedz būtisku ieguldījumu pilsoniskas un iekļaujošas sabiedrības veidošanās procesā, kam spilgts piemērs ir apkaimju kopienu aktivitātes kultūras piedāvājuma veidošanā un nevalstiskā sektora nozīmes pieaugums kultūras procesos.”</p> <p>Saliedētas sabiedrības politika un kultūrpolitika ir savstarpēji papildinošas, taču politikas dokumentu saturs netiek dublēts, līdz ar to pasākumi, kas saistīti ar kultūras pasākumu norisi primāri plānoti Kultūrpolitikas pamatnostādņēs un to rīcības plānā.*</p>

				*Informāciju sniedza Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departaments.
17.	Biedrība „Ekrāns”	KM izstrādātajā Plānā tiek minēta arvien lielāka digitālās plaissas rašanās. Tas nozīmē, ka ne vien jāstrādā virzienā, lai attīstītu digitālās zināšanas, bet arī jāmeklē veidi, kā aizpildīt šo digitālo plaisu, veidojot sabiedrības dažādību atspoguļojošu to mediju saturu, kas pieejami iedzīvotāju grupām, kuru digitālās prasmes ir nepietiekamas.	Nav ņemts vērā	Digitālo prasmju attīstības jautājumi atrodas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas kompetencē. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas komentārs par plānotajiem pasākumiem drīzumā tiks publicēts.
18.	Biedrība „Latvijas Raidorganizāciju asociācija”	Projekta ietvaros ir pietiekami detalizēti norādīti uz mediju lomu sabiedrības informēšanā, izglītošanā, cīņā ar dezinformāciju un citu Projektā definēto mērķu sasniegšanā. Tomēr esam spiesti konstatēt, ka Projekts neietver aktuālo informāciju par digitalizācijas un jauno tehnoloģiju ietekmi uz mediju patēriņu un pieejamību, attiecīgi straujajām izmaiņām mediju ekonomikā, kas atsaucās uz mediju (komercmediju) spēju veikt pietiekami daudz resursus vērtību orientējoša un izglītojoša satura veidošanā. Līdz ar to, lai nodrošinātu Projekta ietvaros definēto mērķu sasniegšanu, ir jāparedz konkrēts (lielāks) finansējums mediju satura veidošanai.	Nav ņemts vērā	Plāna mērķis ir nodrošināt nacionālas, solidāras, atvērtas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību, īstenojot Pamatnostādņēs noteiktos trīs rīcības virzienus: 1.Nacionālā identitāte un piederība; 2.Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums; 3.Integrācija. Līdz ar to aktuālā informācija par digitalizācijas un jauno tehnoloģiju ietekmi uz mediju patēriņu un pieejamību, kā arī straujajām izmaiņām mediju ekonomikā nav šī Plāna tematiskā ietvara temats.
19.	Biedrība „Latvijas Raidorganizāciju asociācija”	Neapšaubāma loma Projekta ietvaros definēto mērķu sasniegšanā ir jāparedz sabiedriskajiem medijiem un šī sasaiste jāveido kontekstā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 3. panta piekto – astoto daļu, un 9. pantu, kuru realizācijai – attiecīga satura veidošanai un izplatīšanai, jau ir piešķirti finanšu līdzekļi. Līdz ar to projekta ietvaros ir jāparedz sadarbība ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi, kas ir atbildīga par sabiedriskā pasūtījuma izstrādi.	Nav ņemts vērā	Nemot vērā, ka Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā jau ir nostiprināti Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipi, tostarp sabiedrības izpratnes par Latviju kā tiesisku un nacionālu valsti veicināšana, sabiedrības saliedētības uz valsts valodas pamata veicināšana, raidījumu un citu pakalpojumu veidošana mazākumtautību valodās un vispārējas cieņas pret dažādām sabiedrības grupām stiprināšana, to ietveršana Plānā nav nepieciešama.
20.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Plānā termins un koncepts “pilsoniskais dialogs” tiek lietots nekorektā interpretācijā un attiecīgi arī iekļauts neatbilstošā virzienā “Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu”. Aicinām pilsonisko	Daļēji ņemts vērā	Precizēts Plāna IV sadaļas „Pasākumi mērķa sasniegšanai” 2.rīcības virziena „Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums” 2.3.uzdevuma „Veidot kvalitatīvu un drošu demokrātiskās

		<p>dialogu iekļaut 2. vai 2.2.sadaļā, attiecīgi arī labojot Plāna IV daļas 2.3.2.pasākumu. Atkārtoti skaidrojam termina un koncepta “pilsoniskais dialogs” nozīmi, kas nav informācijas nodošana, bet strukturēts dialogs:</p> <p>Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Sociālais dialogs Austrumu partnerības valstīs”: <u>Pilsoniskais dialogs ir dialogs kas saista visas pilsoniskās sabiedrības organizācijas savā starpā un ar valdību vai tās pārstāvjiem, un tā nolūks ir veicināt līdzdalības demokrātiju, balstoties uz pilsoņu kompetenci un ieinteresētību, ko viņi īsteno pašu veidotajās organizācijās, lai aizstāvētu noteiktas intereses, sasniegtu noteiktus mērķus vai atbalstītu noteiktas vērtības. (..) Lai varētu pastāvēt pilsoniskais dialogs, ir jāatzīst pilsoniskās tiesības un cilvēka pamattiesības, īpaši vārda brīvība, biedrošanās un pulcēšanās brīvība. Šīs tiesības ir noteiktas ES Pamattiesību hartā.”</u></p> <p>Saeima, apstiprinot Nacionālo attīstības plānu 2021-2027, nepārprotami pilsonisko dialogu ir pielīdzinājuši sociālajam dialogam, tādējādi “(..) nosakot dialogam ar pilsonisko sabiedrību līdzvērtīgu pieeju - sociālo dialogu visos lēmumu pieņemšanas posmos, tādējādi stiprinot demokrātiju, palielinot iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos un uzticēšanos valstij (..)”, kas nozīmē, ka tā izpausmes arī ir līdzvērtīgas un tās nav, kā plānā minēts – kā kvalitatīva informēšana, bet gan strukturēts dialogs pilsoniskās sabiedrības organizācijām ar valdību un citiem lēmumu pieņēmējiem, ar mērķi veidot tiesisko regulējumu.”</p>		<p>līdzdalības un informācijas telpu” ietvaros iekļautais pasākums Nr. 2.3.2. šādā redakcijā: „Analītiskās domāšanas, medijpratības un digitālo prasmju attīstības pasākumi, tostarp veicinot jauniešu medijpratību”.</p> <p>Norādītajā Saeimas paziņojumā jau ir nostiprināts politisks lēmums par līdzvērtīga statusa noteikšanu dialogam ar pilsonisko sabiedrību un to nav nepieciešamības iekļaut Pamatnostādņu projektā.</p>
21.	Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”	<p>Lūdzam pie plāna 2.2. uzdevuma (stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu) papildus paredzēt divus uzdevumus, kuri atrodami ANM plāna precizētajā versijā¹: (1) atbalsts nevalstisko organizāciju izaugsmei sociālās drošības pārstāvniecības stiprināšanai un (2) atbalsts NVO sabiedrības interešu uzraudzībai (watchdog aktivitātēm).</p>	Nav ņemts vērā	Ņemot vērā, ka minētie pasākumi jau ir iekļauti Atveseļošanās un noturības mehānisma plānā, lai neradītu pārklāšanās risku Plānā tie netiek iekļauti.

¹ 328.-330.lpp. šeit: https://www.esfondi.lv/upload/anm/01_anm_plans_30042021.pdf

22.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Plāna uzdevumā 2.1.1. pie līdzatbildīgajām personām aicinām iekļaut arī NVO. Tāpat aicinām precizēt rezultatīvo rādītāju “cik diskusijas būs notikušas”. Vienlaikus aicinām precizēt terminu “pilsoniskās izglītības domnīca”, kas pēc būtības ir divas atšķirīgas aktivitātes. Domnīca ir process, kurā tiek izmantota, piemēram, dizaina domāšanas pieeja, lai risinātu kādas sistemātiskas problēmas. Savukārt pilsoniskā izglītība ir mācību process līdzdalības demokrātijas, cilvēktiesību un sociālās atbildības stiprināšanai.	Daļēji ņemts vērā	Plāna pasākumā „Demokrātijas un līdzdalības zināšanu un prasmju apguves domnīcas” nevalstiskās organizācijas tiek plānots piesaistīt kā dalībniekus, līdz ar to tās nav iespējams noteikt arī kā līdzatbildīgās institūcijas.
23.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Lūdzam precizēt, pēc kāda principa ir veikti Plāna 2.2.1 uzdevuma darbības rezultāti, kas nesaskan ar NVO fonda konceptuālā ziņojuma saturu, kas šobrīd ir dokuments, kurš nosaka NVO fonda darbības virzienus. Tāpat norādām, ka nepamatoti ir izslēgta interešu pārstāvniecības un aizstāvības aktivitātes, kas vēsturiski ir NVO fonda izveides pamatmērķis. Aicinām precizēt 2.2.1 uzdevuma redakciju.	Nemts vērā	
24.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Aicinām Plāna 2.2.3.uzdevumu “Reģionu NVO atbalsta programma” pie rezultatīvajiem rādītājiem izteikt šādā redakcijā “Katru gadu nodrošināta 1 reģiona līmeņa NVO atbalsta centra darbība katrā reģionā <u>kā pilsoniskās kompetences centri/inkubatori</u> ”, kā tas tika saskaņots ar Kultūras ministriju saskaņošanas sanāksmē, pamatojoties uz to, ka ir nepieciešams modernizēt un uzlabot reģionālo programmu. Vienlaikus aicinām palielināt plānoto finanšu apjomu, vienam reģionam paredzot vismaz 40 000 EUR gadā.	Daļēji ņemts vērā	Norādām, ka Plānā paredzēto pasākumu īstenošana 2021.gadā gan atbildīgajām, gan līdzatbildīgajām institūcijām ir jānodrošina piešķirto līdzekļu ietvaros. Informējam, ka pasākuma „Reģionu NVO atbalsta programma” plānotie rezultāti un apmērs ir noteikti, balstoties uz iepriekš īstenoto atbalsta pasākumu pieredzi un rezultātiem
25.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Aicinām precizēt Plāna 2.2.4. ”NVO līdzfinansējuma programma” rezultatīvo rādītāju, proti, nav saprotams, kādēļ Kultūras ministrija paredz tik zemu sasniedzamo rādītāju, kā arī paredz Līdzfinansējuma programmu, kas attiecas uz Erasmus+ projektiem, kas tomēr vērtējama kā ierobežojoša programma, neatbalstot visas organizācijas, kas piesaista finansējumu no dažādiem ārvalstu finansētājiem un programmām.	Nav ņemts vērā	Norādām, ka 2.2.4. pasākumā „NVO līdzfinansējuma programma” nav norādīts atbalsts Erasmus+ projektiem. Pasākuma rezultatīvajā rādītājā ir norādīts minimālais atbalstāmo projektu skaits, kas balstīts līdzšinējos šīs programmas īstenošanas rezultatīvajos rādītājos.
26.	Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”	Par plāna 2.2.7 punktu (Demokrātijas svētki). Šī pasākuma pašreizējais formulējums ir mulsošs, ievērojot to, ka Latvijā jau eksistē divi ikgadēji demokrātijas festivāli (Cēsīs un Kuldīgā), kā arī 1.-9.maijs ir pasludināts par	Nemts vērā	Demokrātijas svētki ir iecerēti kā notikums pašas Demokrātijas nedēļas ietvarā. Demokrātijas svētku ideja radās 2019.gada 29.novembrī, kad

		demokrātijas nedēļu (tā jau tikusi atzīmēta gan 2020.gadā, gan 2021.gadā). Vai Demokrātijas svētki būs ar kādu no šiem pasākumiem saintegrēta aktivitāte vai pastāvēs pati par sevi? Būtu likumsakarīgi vismaz dažus no šiem pasākumiem apvienot.		Valsts Prezidents rīkoja domnīcu „Latviešu nācija un saliedēta Latvijas valsts.”* *Informāciju sniedza Valsts Prezidenta kanceleja
27.	Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”	Lūdzam pārformulēt 2.2.8.punktu (par pilsonisko dia- logu). Šīs aktivitātes, kas paredzēta arī Nacionālajā attīstības plānā, pamatbūtība ir pielīdzināt un resursu pieejamības ziņā izlīdzināt divas valdības un sabiedrības konsultēšanās formas: sociālo dialogu un pilsonisko dialogu. Pilsoniskā dialoga centrā ir MK-NVO Memoranda padomes darba reforma un tā spēcīgāšana, paredzot atbalstu NVO darbības koordinācijai (Memoranda sekretariātam, ko līdzveidotu vairs ne tikai Valsts kanceleja, bet arī NVO), atlīdzībai par darbu Memoranda Padomē, tās izveidotajās darba grupās, domnīcās, kā arī Memoranda deleģētajiem pārstāvjiem dažādās citās padomēs, tai skaitā uzraudzības padomēs. Tāpat plānots, ka Memoranda Padomes sekretariāts nepieciešamības gadījumā varētu veikt izglītošanas kampaņas par pilsoniskā dialoga nozīmi, piesaistīt ekspertus (piemēram, juristus, finansistus) kvalitatīvākai NVO viedokļu pārstāvībai, pasūtīt pētījumus, rīkot seminārus. Nacionālajā attīstības plānā nebija paredzēts, ka šis jaunais mehānisms dublēs pašreizējo SIF NVO fondu, kurš jau paredz līdzekļus citām NVO interešu aizstāvības aktivitātēm (piemēram, atbilstoši katras atsevišķās NVO īpašajiem mērķiem vai citos pārvaldes līmeņos – piemēram, parlamentā vai pašvaldībās).	Nav ņemts vērā	Tā kā nav sniegts konkrēts priekšlikums par 2.2.8.punkta redakcijas neatbilstību Nacionālajam attīstības plānam, nav iespējams veikt redakcionālus precizējumus. Norādām, ka Nacionālā attīstības plāna 2027 pasākuma Nr.450 redakcijā nekas nav minēts par valdības un sabiedrības konsultēšanās formātu izlīdzināšanu. Pasākumā ir paredzēts kopējs finansējums 4 milj. apmērā atbalstam pilsoniskajai līdzdalībai un sociālā dialoga veicināšanai, nedefinējot abu konsultēšanās formātu savstarpējo attiecību vai samēru. Ņemot vērā Saēimas 02.07.2020. sēdē pieņemto paziņojumu, kas pievienots Nacionālajam attīstības plānam un kurā ir noteikts, ka: “[..]sadarbības spēja atbalstāma ar atbalsta programmām pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai, pilsonisko iniciatīvu un brīvprātīgā darba veicināšanu un nosakot dialogam ar pilsonisko sabiedrību līdzvērtīgu pieeju ar sociālo dialogu visos lēmumu pieņemšanas posmos, tādējādi stiprinot demokrātiju, palielinot iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos un uzticēšanos valstij”, Valsts kanceleja ir veikusi sekojošas darbības: 1. Pieteikusi un ielāņojusi Kohēzijas politikas fondu Darbības programmas projektā 2021.-2027.gada periodam atbalsta pasākumu "Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei, stiprinot līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos" (turpmāk - pilsoniskā dialoga atbalsta pasākums) pilsoniskā dialoga izaugsmes sekmēšanai 4.3.4.

			<p>specifiskajā atbalsta mērķī, paredzot tam līdzvērtīgu un identisku atbalsta finansējumu kā sociālā dialoga konsultāciju formātam 1 740 000 euro apmērā;</p> <p>2. Noteikusi pilsoniskā dialoga atbalsta pasākumam identiskas un līdzvērtīgas atbalstāmās darbības kā sociālā dialoga konsultāciju formātam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapacitātes stiprināšanas pasākumi, • konsultantu, ekspertu un speciālistu piesaiste, • izvērtējumu, pētījumu, ekspertīžu un analīzes veikšana, • informatīvie un izglītojošie pasākumi, komunikācijas aktivitātes, • atbalsts dažādu sadarbības mehānismu izveidei un uzturēšanai, • līdzdalības platformas un digitālie risinājumi. <p>Nav saprotams kāpēc ir pausts viedoklis, ka ES fondu pilsoniskā dialoga atbalsta pasākums dublēs pašreizējo Sabiedrības integrācijas fonda (turpmāk – SIF) NVO fonda programmu, kurā finansējums tiek piešķirts nevalstiskajām organizācijām atklāta konkursa veidā dažādu saturisko mērķu sasniegšanai, ja ES fondu pilsoniskā dialoga atbalsta pasākuma ietvaros ir plānots, ka finansējuma saņēmējs (nevis administrators) būs SIF partnerībā ar Valsts kanceleju, kam finansējums tiks piešķirts ierobežotas pieejamības iesniegumu atlases veidā. Saskaņā ar Sabiedrības integrācijas fonda likuma 3.panta 2.daļas 12.punktu viens no SIF pamata uzdevumiem ir kā finansējuma saņēmējam īstenot Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektus. Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome ir konsultatīva institūcija, kura nevar pretendēt uz</p>
--	--	--	---

				<p>ES fondu finansējuma saņēmēja statusu, jo Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības likuma 15.panta 1.daļa paredz, ka Eiropas Savienības fonda finansējuma saņēmējs ir tiešās vai pastarpinātās valsts pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona, cita valsts iestāde, kā arī fiziskā persona, Latvijas Republikā reģistrēta juridiskā persona vai šādu personu apvienība, kuras iesniegtais Eiropas Savienības fonda projekta iesniegums ir apstiprināts šajā likumā noteiktajā kārtībā. ES fondu finansējums nevar tikt plānots un piešķirts Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes pamata funkciju nodrošināšanai, t.sk. tās locekļu atlīdzībai, jo ES fondu finansējuma piesaistes pamata mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu pārmaiņu īstenošanu ar izmērāmiem mērķiem un rādītājiem noteiktā laika posmā.*</p> <p>*Informāciju sniedza Valsts kanceleja.</p>
28.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	<p>Iebilstam pret Plāna 2.2.8. uzdevuma redakciju un aicinām to labot, proti, LPA sniegtais priekšlikums bija pasākums pilsoniskā dialoga īstenošanai un stiprināšanai, taču piedāvātā redakcija pasākumam nav korekta un konceptuāli atšķiras no pamatidejas par pilsonisko dialogu. Tāpat aicinām nenoteikt konkrētu NVO skaitu kā rezultatīvos rādītājus, jo šobrīd nav panākta konceptuāla vienošanās starp Valsts kanceleju, Sabiedrības integrācijas fondu un NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes NVO pārstāvjiem par šo programmu.</p> <p>Vienlaikus aicinām skaidrot, vai Plāna 2.2.8. pasākums ietver vienkopus abus no Darbības programmas pasākumu “Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei, stiprinot līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos” un “Sabiedrības saliedēšana, veicinot sabiedrības pašorganizēša-</p>	Daļēji ņemts vērā	<p>Piedāvātā redakcija sāsinātā veidā atspoguļo Kohēzijas politikas fondu Darbības programmas projektā 2021.-2027.gada periodam 4.3.4.5. atbalsta pasākuma „Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei, stiprinot līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos” mērķus un būtību un 2.2.8.uzdevuma apraksts ietver tikai šo pasākumu. Nemam vērā iebildumu nenorādīt konkrētu atbalstāmo NVO skaitu rezultatīvajos rādītājos. Nevaram veikt precizējumus teksta redakcijā, jo biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse” Valsts kancelejai nav sniegusi konkrētus redakcionālo labojumu priekšlikumus. Nepiekrītam, ka 2.2.8.uzdevums neraksturo pilsoniskā dialoga stiprināšanas pamata ideju saskaņā ar Kohēzijas</p>

		nos un paplašinot sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas” vai tikai vienu no šīm programmām (nav saprotams kuru), kuras plāno īstenot Valsts kanceleja.		politikas fondu Darbības programmas projekta 2021.-2027.gada periodam tekstā (363.rindkopa) noteikto, kas iepriekš tika skatīta ar biedrību „Latvijas Pilsoniskā alianse”.* *Informāciju sniedza Valsts kanceleja.
29.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Papildus aicinām informēt par Kultūras ministrijas plāniem attiecībā par pilsoniskās sabiedrības atbalstu dažādu programmu ietvaros. Pēc Finanšu ministrijas sniegtajiem datiem, atbalsta sniegšanu Latvijas nevalstisko organizāciju fondam, t.sk, atbalsts NVO darbībai (t.sk. atbalsts reģionālajiem NVO atbalsta centriem, mazākumtautību līdzdalībai, atbalsts diasporas organizācijām u.c.), kapacitātes un interešu pārstāvības spēju celšanai plāno ieviest Valsts kanceleja, nevis Kultūras ministrija, tādēļ aicinām skaidrot, vai Darbības programmā paredzētās aktivitātes un finansējums ir aizstājošs mehānisms minētajām programmām vai papildinošs.	Nav ņemts vērā	Norādām, ka Darbības programmā paredzētās aktivitātes, kas atrodas Valsts kancelejas atbildībā, nedublē Kultūras ministrijas pārraudzībā esošās programmas.
30.	Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”	Lūdzam plāna 2.3.1.punktā skaidri pateikt, ka šādi tiks veikts Pamatnostādnes paredzētais integrācijas monitoringa – proti, REGULĀRA sabiedriskās domas aptauja (piemēram, reizi gadā vai reizi divos gados) ar identiski formulētiem jautājumiem, lai var pārlicināties par izmaiņām Latvijas sabiedrībā. Šobrīd apraksti pieļauj iespēju, ka tiks veikti pētījumi par atsevišķām tēmām – tas nav slikts, taču ir ļoti svarīgi, lai Latvijas lēmumu pieņēmējiem, ekspertiem un sabiedrībai būtu pieejami regulāri, standartizēti dati par sabiedrības noskaņojumu izmaiņām Pamatnostādņu tematiskajā tvērumā. Tas ir svarīgi arī tādēļ, lai būtu skaidra gan pamatnostādņu, gan paša plāna ieviešanas uzraudzības sistēma.	Ņemts vērā	
31.	Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”	Plānā šobrīd trūkst pretdiskriminācijai veltītu aktivitāšu. Ņemot vērā sabiedrības noskaņojumu pret dažādām sabiedrības grupām (skatīt PROVIDUS pasūtītās sabiedriskās domas aptaujas datus šeit: http://providus.lv/article/infografika-latvijas-sabiedriba-saliedeta-sabiedriba-2020-gada-dati), ir nepieciešamas mērķētas aktivitātes, kas veicina sabiedrības izpratni	Nav ņemts vērā	Norādām, ka Plānā ir iekļauti visi Tieslietu ministrijas, Labklājības ministrijas, Iekšlietu ministrijas un Sabiedrības integrācijas fonda iesniegtie pasākumu priekšlikumi. Informējam, ka priekšlikumi no Tiesībsarga un nevalstiskajām

		<p>par diskrimināciju un tās iemesliem, par tās novēršanas iespējām un mehānismiem, kā arī kas iedrošina diskriminācijai pakļautos sabiedrības locekļus ziņot par šiem pārkāpumiem. Tāpat jāskaidro naida runas un naida noziegumu jēdzieni. Šādas aktivitātes būtu jāveic sadarbībā ar tām iestādēm, kuru tiešā pārziņā ir diskriminācijas novēršana – Tieslietu ministrija, Labklājības ministrija, Iekšlietu ministrija (tiesībsargājošās iestādes), SIF, Kultūras ministrija, Tiesībsargs un NVO.</p> <p>Iespējamās aktivitātes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Sabiedrības informēšanas kampaņas; 1.2. Regulārs diskriminācijas, naida runas un naida noziegumu monitorings, 1.3. Informatīvs / konsultāciju / uzticības tālrunis, lai ziņotu par pārkāpumiem; 1.4. Policistu izglītošana (dažādās policijas struktūrvienībās), lai veicinātu diskriminācijas un naida noziegumu izmeklēšanu, 1.5. Mediju izglītošana par iekļaujošas valodas nozīmi un viņu lomu un atbildību diskriminācijas novēršanā, 1.6. Izstrādājot agrīnās integrācijas pasākumus, ievērot iecietības un savstarpējās cieņas pamatprincipus (skat. Projektā RACCOMBAT izstrādātās vadlīnijas http://providus.lv/article/prezentetas-vadlinijas-par-iecietibas-un-savstarpejas-cienas-principu-ieklausanu-integracijas-atbalsta-aktivitates); 1.7. Tāpat, ņemot vērā to, ka turpmākajos gados NVO būs iespējams pietiekties Eiropas Komisijas izsludinātiem konkursiem pretdiskriminācijas jomā, īpaši svarīgi būtu celt Latvijas cilvēktiesību NVO kapacitāti, lai tās spētu šajos konkursos sekmīgi startēt, kā arī nodrošināt tiem līdzfinansējumu. 		<p>organizācijām par konkrētiem pretdiskriminācijas pasākumiem netika saņemti.</p> <p>Norādām, ka Plāna pasākumā Nr. 2.3.1. „Pētījumu balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība” kā rezultatīvie rādītāji ir paredzēti: sabiedriskās domas aptauja par Latvijas iedzīvotāju zināšanām, prasmēm un attieksmēm diskriminācijas novēršanas un iecietības jomā; diskriminācijas novēršanas situācijas novērtējums ar rekomendācijām pretdiskriminācijas pārraudzības sistēmas uzlabošanai.</p>
32.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>1. Vispārējie rezultatīvie rādītāji.</p> <p>Pašlaik plāna 3. rīcības virziena — Integrācija — aprakstā minēti trīs vispārējie rezultatīvie rādītāji: 1) MIPEX indekss (uzlaboti apstākļi visaptverošai imigrantu integrācijas politikai), 2) trešo valstu pilsoņi, kas pirmreizēji ieguvuši PUA, 3) subjektīvā diskriminācijas pieredze, ESS.</p>	Nav ņemts vērā	<p>Plāns ir izstrādāts Pamatnostādņu tematisko tvērumu. Ņemot vērā, ka Pamatnostādņēs atsevišķi MIPEX indeksa jautājumi nav iekļauti, tos neiekļaujam arī Plānā.</p> <p>Savukārt, lai varētu precīzāk novērtēt Plānā ietvertos pasākumu ietekmi, Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (2014-2020) ietvaros</p>

		<p>Lai precīzāk noteiktu Plāna īstenošanas ietekmi uz integrācijas procesu, iesakām īpaši izdalīt divus no MIPEX indeksa rādītājiem, kurus iespējams būtiski uzlabot plāna īstenošanas gaitā: 1) politiskā līdzdalība (2019. g. 20 punkti no 100 —> 2024. g. 35 punkti), 2) pretdiskriminācija (2019. g. 67 punkti —> 2024. g. 75 punkti). Koncentrējoties uz pozitīvu attīstību minētajās divās jomās, varētu vērā ņemami paaugstināt arī kopējo MIPEX rādītāju.</p> <p>Tāpat ierosinām trim vispārējiem rādītājiem pievienot vairākus papildus rādītājus, kas ļautu precīzāk izvērtēt Plānā ietvertu pasākumu ietekmi. Konkrētāk, apakšvirziena 3.1. — Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā — izvērtēšanai aicinām iekļaut arī rādītāju “Trešo valstu pilsoņu un starptautiskās aizsardzības saņēmēju īpatsvars, kuri uzskata par pietiekamu integrācijas un latviešu valodas kursus iegūto zināšanu apjomu.”² Lai iegūtu šādus datus, būtu nepieciešams veikt pētījumu par trešo valstu pilsoņu (turpmāk - TVP) un starptautiskās aizsardzības saņēmēju (SAS) apmierinātību ar integrācijas pakalpojumiem, kas pēdējo reizi veikta 2019. gadā³. Būtu vēlams nodrošināt šāda pētījuma veikšanu arī nākamā rīcības plāna īstenošanas posma noslēgumā 2027. gadā un tālākajos plānošanas ciklos. Pētījuma dati būtu ļoti vērtīgs, pat neatsverams, rīks integrācijas atbalsta pasākumu izvērtēšanai un pilnveidei.</p> <p>Savukārt apakšvirziena 3.2. — Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipus</p>	<p>2022.gada sākumā, atbilstoši atklāta projektu konkursa rezultātiem, ir plānots veikt pētījumu. Pētījumā iegūtie rezultāti ļaus pilnveidot rezultatīvo rādītāju sistēmu, izstrādājot Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības plānu 2024.-2027.gadam.</p> <p>Norādām, ka Plānā ietvertie rezultatīvie rādītāji ir izvēlēti konsultējoties ar nodibinājuma „Baltic Institute of Social Sciences” pētniecēm, kā arī izvērtējot Plānā ietvarto pasākumu potenciālo ietekmi uz konkrētiem rezultatīviem rādītājiem.</p>
--	--	---	---

² Šeit esam nedaudz modificējuši Baltijas Sociālo zinātņu institūta pētījumā par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.-2027. gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modeli ieteikto rādītāju, skat. http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/biss_zinojums_raditaju_sistema_prec.pdf.

³ Izvērtējuma ziņojums par Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda mērķa grupas apmierinātības izvērtējumu par nacionālās programmas ietvaros sniegtajiem pakalpojumiem. Rīga: Providus. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/444/download>. Iepriekš līdzīga informācija tika apkopota Baltijas Sociālo zinātņu institūta pētījumā “Trešo valstu pilsoņu situācijas izpēte Latvijā, 2017”, pieejams: http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Zinojums_Treso_valstu_pils_situacijas_izpete_Latvija_2017_KM_BISS.pdf.

		balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām — izvērtēšanai rosinām iekļaut Baltijas sociālo zinātņu institūts ieteiktos rādītājus“ Iedzīvotāju, kuri uzskata par efektīvu valsts politiku, kas vērsta uz visu veidu diskriminācijas novēršanu, īpatsvars” un“ Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir vērsušies pret diskrimināciju jebkādā no formām (pēdējo 12 mēnešu laikā)” ⁴ . Potenciālais šo datu avots ir Eiropas Komisijas sabiedriskās domas aptauja <i>Special Eurobarometer: Discrimination in the EU</i> , kas veikta 2012., 2015. un 2019. gadā, un, visticamāk, tiks veikta arī 2022.-2023. gadā.		
33.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	2. Starptautiskās aizsardzības saņēmēju kā atsevišķas mērķgrupas izdalīšana. Ņemot vērā, ka starptautiskās aizsardzības saņēmēji (personas, kas Latvijā saņēmušas bēgļa vai alternatīvo statusu, turpmāk - SAS) ir specifiska un no pārējiem trešo valstu pilsoņiem (turpmāk - TVP) atšķirīga cilvēku kopa, iesakām to izdalīt kā atsevišķu mērķa grupu. Ierosinām iekļaut apkopojošu informāciju par šo grupu rīcības apakšvirziena 3.1. aprakstā, kā arī ietvert tieši uz SAS attiecinātus skaitļus rezultatīvajos rādītājos.	Ņemts vērā	
34.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	3. Koordinēta un sistemātiska informācijas ievākšana un apkopošana par integrācijas pakalpojumu saņēmēju skaitu no SAS un TVP mērķgrupām. Iesakām izveidot un ieviest koordinētu informācijas ievākšanas un apkopošanas modeli, kas ļautu konstatēt, cik SAS un TVP piedalījušies dažādos integrācijas pasākumos (valodas kursos, integrācijas kursos, ja iespējams, arī neformālos valodas apguves un starpkultūru saskarsmes pasākumos). To varētu panākt, fiksējot imigrācijas kategoriju (bet nesaistot to ar personas identitāti) brīdī, kad konkrētā persona reģistrējas integrācijas vai valodu kursiem. Šo informāciju būtu ieteicams	Nav ņemts vērā	Plāna izstrādes gaitā ir ņemti vērā visi Iekšlietu ministrijas iesniegtie pasākumu priekšlikumi, neviens no tiem neparedzēja Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datu bāzes pilnveidošanu. Turklāt jaunu informācijas sistēmu veidošana nav uzskatāma par šī plāna ietvaros sasniedzamu mērķi. Vienlaikus informējam, ka par Kultūras ministrijas kompetencē esošajiem pasākumiem, kas tiek īstenoti Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (2014-2020) (turpmāk – PMIF) ietvaros tiek nodrošināta uzraudzības datu

⁴ Baltic Institute of Social Sciences. „Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.-2027. gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim”. Rīga: BISS, 2017. Pieejams: http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/biss_zinojums_raditaju_sistema_prec.pdf.

		integrēt ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, izveidojot vienu datu bāzi. Šāda datu uzskaites sistēma ļautu precīzi izvērtēt integrācijas pakalpojumu izmantošanas apjomu, īpaši starp SAS. Šie dati lieti noderētu, arī izvērtējot integrācijas pasākumu kvalitāti un efektivitāti (skat. 1. punktu augstāk).		apkopošana, tostarp cik dalībnieki ir apmeklējuši konkrētos kursus vai aktivitātes. Datu apkopošana tiek veikta atbilstoši nepieciešamībai iesniegt pārskatus Eiropas Komisijai par PMIF īstenošanu. Informācija par PMIF sasniegtajiem rezultātiem ir pieejama Kultūras ministrijas tīmekļvietnē: https://www.km.gov.lv/lv/media/443/download . Pēc projektu atskaišu apstiprināšanas un datu apkopošanas Kultūras ministrijas tīmekļvietnē tiks publicēti arī PMIF ietvaros sasniegtie rezultāti par 2019.-2020.gada periodu.
35.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>4. Centralizēta un efektīva integrācijas pakalpojumu administrēšanas un izvērtēšanas sistēma</p> <p>Papildinot ierosinājumus apkopot informāciju par integrācijas pakalpojumu saņēmējiem un regulāri izvērtēt pašus pakalpojumus (1. un 3. punkts augstāk), pievienojamies biedrības “Providus” iepriekš izteiktajam aicinājumam izveidot vienotu tiešsaistes platformu integrācijas pakalpojumu piedāvāšanai, administrēšanai un izvērtēšanai. Kā teikts “Providus” ziņojumā par Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda mērķa grupas apmierinātības izvērtējumu par nacionālās programmas ietvaros sniegtajiem pakalpojumiem: “Tiešsaistes platforma arī atvieglotu birokrātisko slogu, kas apgrūtina pakalpojumu sniedzēju darbu. Klientu reģistrācijas un apmeklējuma lapas tiktu elektronizētas; arī citas atskaites formas tiktu padarītas pieejamas šajā platformā un komunikācija ar projektu uzraugiem varētu tikt realizēta standartizētā veidā. Vienotas platformas izveide arī ļautu ieviest standartizētu izvērtēšanas formu, kuras dati tiktu automātiski apkopoti un nosūtīti projektu īstenošanai, kā arī projektu uzraugiem” (Providus, 2019: 19). Pievienojamies arī “Providus” ieteikumiem izveidot kopīgu mācību programmu un mācību materiālus, kurus izmantotu visi pakalpojumu sniedzēji (Turpat).</p>	Nav ņemts vērā	Norādām, ka Likumprojekta „Imigrācijas likums” 48.panta otrā daļa paredz, ka pēc Imigrācijas likuma spēkā stāšanās tiks izstrādāti un apstiprināti Ministru kabineta noteikumi, kas noteiks agrīnās integrācijas pasākumu saturu, apjomu, kā arī to apstiprināšanas, finansēšanas un mācību organizēšanas kārtību.

36.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Plānā ir vērojams būtisks izmantoto terminu sajaukums, tādējādi būtu nepieciešams tekstā izmantot konsekveni - trešo valstu pilsoņi, ārvalstu pilsoņi, personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, jaupienācēji. Neprecīzi izmantoti termini maina pasākumu būtību, piemēram, 3.1.7. pasākums, kurā ir minētas dažādas mērķa grupas un nav saprotams, kurš iegūs no konkrētā pasākuma un kā tiks uzskaitīti rezultāti.	Ņemts vērā	Plānā lietotais termins „ārvalstu pilsoņi” ir attiecināms gan uz trešo valstu pilsoņiem, gan ES un EEZ pilsoņiem.
37.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Plānā tiek uzsvērts, ka “salīdzinājumā ar trešo valstu pilsoņiem, personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, latviešu valodas zināšanu trūkums rada lielākus šķēršļus, lai iekļautos Latvijas sabiedrībā”, tomēr netiek piedāvāts šīs mērķa grupas pārskats un uzskaitīti šķēršļi. Vairākas nevaldības organizācijas, t.sk., “Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”, “Latvijas Sarkanais krusts”, “Gribu palīdzēt bēgļiem”, kā arī ANO Bēgļu aģentūra ir sniegušas gan mērķa grupas raksturojumu, gan dažādos šķēršļus, ar kuriem Latvijā saskaras starptautiskās aizsardzības saņēmēji un kuri neļauj iekļauties Latvijas sabiedrībā.	Ņemts vērā	
38.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Kā integrācijas rezultatīvais rādītājs ir izvēlēts MIPEX indekss. No apraksta ir noprotams, ka tieši politiskās līdzdalības, darba tirgus mobilitātes, izglītības un veselības aprūpes dimensijas ir svarīgākās, bet nav skaidrs, vai Plānā minētie pasākumi atsaucas uz aprakstā minētajām dimensijām vai kādām citām. Ja uz citām, tad to vajadzētu arī aprakstīt. Attiecīgi, iespējams, rezultatīvais rādītājs varētu būtiski uzlaboties.	Nav ņemts vērā	Plāna iekļautie pasākumi attiecas uz Kultūras ministrijas atbildībā esošajām jomām. Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.241 „Kultūras ministrijas nolikums” 4.7. ¹ apakšpunktu viena no Kultūras ministrijas funkcijām ir izstrādāt valsts politiku sabiedrības integrācijas jomā. Savukārt, lai to īstenotu, saskaņā ar minēto Ministru kabineta noteikumu 5.1. ⁶ apakšpunktu, Kultūras ministrija īsteno valsts politiku sabiedrības integrācijas jomā un sekmē pilsoniskās sabiedrības attīstību un starpkultūru dialogu.
39.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Vispārējā aprakstā iztrūkst atsaucis uz esošo projektu, kuriem ir piesaistīti ES līdzekļi, izvērtējums - vai un kā jau nodrošinātie pakalpojumi trešo valstu pilsoņu integrācijas pasākumu īstenošanai ir attaisnojuši iepriekšējo integrācijas	Nav ņemts vērā	Informējam, ka par PMIF ietvaros sasniegtajiem rezultātiem informācija ir pieejama Kultūras ministrijas tīmekļvietnē: https://www.km.gov.lv/lv/media/443/download .

		rādītāju uzlabojumu gan attiecībā uz nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmas izveidi, gan mācību kursiem plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem.		Pēc projektu atskaišu apstiprināšanas un datu apkopošanas Kultūras ministrijas tīmekļvietnē tiks publicēti arī PMIF ietvaros sasniegtie rezultāti par 2019.-2020.gada periodu. Vienlaikus norādām, ka šobrīd tiek izstrādāts informatīvais ziņojums „Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas īstenošanas plāna 2019.-2020.gadam izpilde un sasniegtie rezultāti”, kurā arīdzan tiks ietverti PMIF ietvaros sasniegtie rezultāti. Ar informatīvo ziņojumu, pēc tā iesniegšanas Ministru kabinetā, varēs iepazīties Kultūras Ministrijas tīmekļvietnē.
40.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.1.1. Nacionāla koordinācijas mehānisma izveide, lai nodrošinātu atbalstu ārvalstu pilsoņiem, tostarp Latvijas reģionos.</p> <p>3.1.2. Vienas pieturas aģentūras koncepcijas izstrāde un attīstība.</p> <p>Rosinām skaidri definēt nacionālā koordinācijas mehānisma funkcijas un veidu, kā tās tiks salāgotas un savstarpēji papildinās plānotās Vienas pieturas aģentūras funkcijas. Līdzšinējās Vienas pieturas aģentūras idejas prezentācijās, ko sniedzis Sabiedrības integrācijas fonds (SIF), radies priekšstats, ka Vienas pieturas aģentūrai būtu jāatbild gan par atbalsta koordināciju, gan par atbalsta pakalpojumu apkopošanu un efektīvu piedāvāšanu “zem viena jumta”. Vēlamies uzsvērt, ka atbalsta koordinācija un pakalpojumu sniegšana nav viens un tas pats, lai gan abas šīs funkcijas var īstenot viena institūcija, piemēram, SIF. Esam gatavi piedalīties tālākās diskusijās un izteikt savu redzējumu gan par koordinācijas mehānisma, gan Vienas pieturas aģentūras optimālo veidolu.</p> <p>Ierosinām formulēt punkta 3.1.2. rezultatīvo rādītāju šādi: “Katru gadu vismaz 1200 trešo valstu pilsoņiem un 100 starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, nodrošināts informatīvs</p>	Daļēji ņemts vērā	<p>Informējam, ka pasākums Nr.3.1.1. „Nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmas izveide, lai nodrošinātu atbalstu ārvalstu pilsoņiem, tostarp Latvijas reģionos” tiek īstenots PMIF (2014-2020) ietvaros. Lai nodrošinātu šī pasākuma kvalitātes uzlabošanu, 2022.gada sākumā plānots veikt pētījumu.</p> <p>Pasākums Nr. 3.1.2. „Vienas pieturas aģentūras koncepcijas izstrāde un attīstība” svītrots, par pasākuma ieviešanu turpinās diskusijas.</p>

		atbalsts un citi konsultatīvi pakalpojumi.” Ņemot vērā pakāpeniski imigrācijas pieaugum tendenci ⁵ , aicinām palielināt atbalsta saņēmēju skaitu TVP grupā un atsevišķi noteikt pakalpojumu saņēmēju skaitu SAS mērķgrupā.		
41.	Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”	Lūdzam precizēt aktivitāti Nr. 3.1.1. Nacionālā līmeņa koordinācija ārvalstnieku atbalstam ir kas vairāk par informatīvu atbalstu. Aicinājums sasniedzamajos rezultātos atspoguļot to, kā šī aktivitāte sniedz pienesumu agrīnās integrācijas pasākumu koordinēšanai, tajā skaitā kvalitātes uzraudzībai un uzlabošanai.	Nav ņemts vērā	Informējam, ka pasākums Nr.3.1.1. „Nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmas izveide, lai nodrošinātu atbalstu ārvalstu pilsoņiem, tostarp Latvijas reģionos” tiek īstenots PMIF (2014-2020) ietvaros. Vienlaikus norādām, ka Likumprojekta „Imigrācijas likums” 48.panta otrā daļa paredz, ka pēc Imigrācijas likuma spēkā stāšanās tiks izstrādāti un apstiprināti Ministru kabineta noteikumi, kas noteiks agrīnās integrācijas pasākumu saturu, apjomu, kā arī to apstiprināšanas, finansēšanas un mācību organizēšanas kārtību.
42.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Par 3.1.1. pasākuma punktu: 1) lai ārvalstu pilsoņi, t.sk., personas ar starptautisko aizsardzību, piekļūtu pakalpojumiem, ir uzsverama tieši pašvaldību loma reģionos. Nacionāla līmeņa koordinācijas sistēma bez pašvaldību atbalsta, kas nodrošina vien informatīvu atbalstu, nesniegs piekļuvi pakalpojumiem. 2) Trūkst paskaidrojuma par 3.1.1. un 3.1.2. pasākumu savstarpējo saistību - vai vienas pieturas aģentūras koncepcijas izstrāde un attīstība nav daļa no nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmas izveides, ņemot vērā, ka abi pasākumi plāno sniegt konsultācijas.	Nav ņemts vērā	Informējam, ka pasākums Nr.3.1.1. „Nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmas izveide, lai nodrošinātu atbalstu ārvalstu pilsoņiem, tostarp Latvijas reģionos” tiek īstenots PMIF (2014-2020) ietvaros. Pasākums Nr. 3.1.2. „Vienas pieturas aģentūras koncepcijas izstrāde un attīstība” svītrots, par pasākuma ieviešanu turpinās diskusijas.
43.	Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”	Atzinīgi vērtējama iniciatīva izstrādāt vienas pieturas aģentūras koncepciju (aktivitāte 3.1.2.), būtu vēlams jau savlaicīgi paredzēt NVO iesaisti un mērķa grupas iesaisti šīs koncepcijas izstrādē, atspoguļojot to arī pie sasniedzamajiem rezultātiem. Aicinām līdz vienas pieturas aģentūras izveidei nostiprināt	Nav ņemts vērā	Pasākums Nr. 3.1.2. „Vienas pieturas aģentūras koncepcijas izstrāde un attīstība” svītrots, par pasākuma ieviešanu turpinās diskusijas.

⁵Ja 2019. gada 1. jūlijā kopējais TVP skaits ar derīgām termiņuzturēšanās atļaujām Latvijā bija 29797 personas, tad 2020. gada 31. decembrī šādu cilvēku skaits bija palielinājies līdz 31603. Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

		starptautiskās aizsardzības sociālekonomiskās iekļaušanās procesa koordinācijas mehānismu, nosakot par atbildīgo institūciju Sabiedrības integrācijas fondu un piešķirot tam nepieciešamo finansējumu saskaņā ar Fonda aprēķiniem.		
44.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.1.3. Latviešu valodas apguves aktivitātes formālā un neformālā vidē trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem.</p> <p>Ierosinām 3.1.3. rezultātīvo rādītāju izteikt šādā redakcijā: “Katru gadu nodrošināti latviešu valodas kursi un latviešu valodas klubi vismaz 800 trešo valstu pilsoņiem un 100 starptautiskās aizsardzības saņēmējiem...” Aicinājums palielināt atbalsta saņēmēju skaitu balstīts biedrības “Gribu palīdzēt bēgļiem” ilgstošajos novērojumos par lielu interesi par latviešu valodas kursiem un to nepietiekamību, par ko liecina garās pretendentu rindas uz tiem⁶.</p> <p>Ierosinām kā pasākuma izpildes termiņu noteikt 2023. gada 2. pusgadu, tādējādi nodrošinot pakalpojuma turpināšanu arī Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda finansējuma pārtraukuma periodā.</p>	Nemts vērā	Plānā iekļauts jauns pasākums „Atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības personām (bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu)”. Norādām, ka atbalsts starptautiskās aizsardzības personām 2023.gadā (ja PMIF ieviešana aizkavēsies) tiks nodrošināts Plāna 3.1.7.pasākuma „Agrīnās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem)” ietvaros.
45.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Par 3.1.3. pasākuma punktu: ņemot vērā, ka latviešu valodas izaicinājums starptautiskās aizsardzības saņēmējiem ir lielāks nekā citiem trešo valstu pilsoņiem, latviešu valodas aktivitātēm būtu jābūt tieši mērķētām, izdalot to kā atsevišķu apakšpunktu vai nosakot konkrētu rezultātīvo rādītāju.	Nemts vērā	Plānā iekļauts jauns pasākums „Atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības personām (bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu)”. Norādām, ka atbalsts starptautiskās aizsardzības personām 2023.gadā (ja PMIF ieviešana aizkavēsies) tiks nodrošināts Plāna 3.1.7.pasākuma „Agrīnās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem)” ietvaros.

⁶ Skat. “Gribu palīdzēt bēgļiem” atzinumu par starptautiskās aizsardzības saņēmējiem pieejamo atbalstu Covid-19 pandēmijas apstākļos, <https://gribupalidzet-begliem.lv/2021/05/08/atzinums-par-starptautiskas-aizsardzibas-sanemejiem-pieejamo-atbalstu-covid-19-pandemijas-apstaklos/>.

46.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Par 3.1.4. pasākuma punktu: nav skaidri noprotama saistība ar 3.1.7. pasākumu, kurā arī ir ietverti integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem. Attiecīgi nav skaidri arī rezultatīvie rādītāji. Pie 3.1.4. būtu jāprecizē starptautiskās aizsardzības saņēmēju skaits.	Ņemts vērā	Plānā iekļauts jauns pasākums „Atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības personām (bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu)”. Norādām, ka atbalsts starptautiskās aizsardzības personām 2023.gadā (ja PMIF ieviešana aizkavēsies) tiks nodrošināts Plāna 3.1.7.pasākuma „Agrīnās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem)” ietvaros.
47.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.1.4. Integrācijas un koprades pasākumi trešo valstu pilsoņiem, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, iesaistot uzņemošās sabiedrības pārstāvjus.</p> <p>Aicinām precizēt, kas tiek saprasts ar “koprades pasākumiem” un ierosinām 3.1.4. rezultatīvo rādītāju izteikt šādā redakcijā: “Katru gadu nodrošināti integrācijas kursi vismaz 800 trešo valstu pilsoņiem un 100 starptautiskās aizsardzības saņēmējiem.”</p> <p>Ierosinām kā pasākuma izpildes termiņu noteikt 2023. gada 2. pusgadu, tādējādi nodrošinot pakalpojuma turpināšanu arī Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda finansējuma pārtraukuma periodā.</p>	Ņemts vērā	Plānā iekļauts jauns pasākums „Atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības personām (bēgļiem un personām ar alternatīvo statusu)”. Informāciju par PMIF ietvaros atbalstāmajiem koprades pasākumiem aicinām skatīt atklātu projektu konkursu nolikumos, piemēram: https://www.km.gov.lv/lv/media/411/download
48.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.1.5. Starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem.</p> <p>Aicinām apsvērt iespēju apvienot šajā punktā minēto dažādu jomu speciālistu skaitu - 200, kas apguvuši starpkultūru komunikācijas kursu, ar 3.1.7. minēto dažādu jomu speciālistu skaitu - 140, formulējot 3.1.5. rezultatīvo rādītāju šādi: “Katru gadu starpkultūru komunikācijas kursu apguvuši vismaz 340 dažādu jomu speciālisti.” Rosinām arī pēc iespējas precizēt, kādu iestāžu speciālistiem tiks piedāvāts šis kurss.</p>	Nav ņemts vērā	Norādām, ka 3.1.5.pasākums „Starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem” tiek īstenots PMIF (2014-2020) ietvaros līdz 2022.gada beigām. Savukārt pasākums 3.1.7. „Agrīnās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem)” ir paredzēts gadījumā, ja PMIF jaunā perioda

		Ierosinām kā pasākuma izpildes termiņu noteikt 2023. gada 2. pusgadu, tādējādi nodrošinot pakalpojuma turpināšanu arī Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda finansējuma pārtraukuma periodā.		ieviešana kavēsies un, lai būtu iespējams nodrošināt Rīcības plānā personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā Kultūras ministrijas kompetencē esošo uzdevumu izpildi 2023.gadā.
49.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.1.7. Agrinās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem.</p> <p>Vēlamies precizēt, vai šī pasākuma mērķgrupa ir SAS, vai tomēr patvēruma meklētāji (turpmāk - PM), kamēr tie vēl uzturas Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā “Mucenieki”. Kā minēts, iepriekš, ierosinām visas starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem iekļaut pasākumā 3.1.5.</p> <p>Vēlamies arī norādīt, ka 3.1.7. darbības rezultāts pašreiz neatbilst darbības mērķa grupai. Rezultātu vajadzētu pārformulēt, nosakot, ka būs uzlabojušās SAS (PM?) zināšanas par vietējo sabiedrību, valsts uzbūvi, par darba un izglītības iespējām, par iespējām saņemt sociālo palīdzību u.c.</p>	Ņemts vērā	Pasākums 3.1.7. „Agrinās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem)” ir paredzēts gadījumā, ja PMIF jaunā perioda ieviešana kavēsies un, lai būtu iespējams nodrošināt Rīcības plānā personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā Kultūras ministrijas kompetencē esošo uzdevumu izpildi 2023.gadā.
50.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Par 3.1.7. pasākuma punktu: nav skaidri saprotama šo konkrēto atbalsta pasākumu iederēšanās pārējos pasākumos, piemēram, nacionāla līmeņa koordinācijas sistēmā un vienas pieturas aģentūrā. Ja starptautiskās aizsardzības saņēmējiem ir paredzēta īpaša integrācijas sistēma, tad tam būtu jābūt skaidri pateiktam.	Nav ņemts vērā	Pasākums 3.1.7. „Agrinās integrācijas atbalsta pasākumi starptautiskās aizsardzības saņēmējiem (integrācijas kursi, latviešu valodas kursi, reto valodu tulku pakalpojuma nodrošināšana, konsultāciju nodrošināšana un starpkultūru komunikācijas mācības speciālistiem)” ir paredzēts gadījumā, ja PMIF jaunā perioda ieviešana kavēsies un, lai būtu iespējams nodrošināt Rīcības plānā personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā Kultūras ministrijas kompetencē esošo uzdevumu izpildi 2023.gadā.

51.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.1.8. Konsultatīvā padome trešo valstu pilsoņu līdzdalībai.</p> <p>Uzskatām šo pasākumu par daudzsoļu rīku TVP un SAS iesaistei integrācijas politikas un rīcības plāna pilnveidē. Tas varētu palielināt jauniebraucēju līdzdalību politikas procesos, kas attiecas tieši uz viņiem, un galu galā paaugstināt politiskā līdzdalības rādītāju MIPEX indeksā.</p> <p>Ierosinām 3.1.8. rezultātīvo rādītāju izteikt šādi: “Aktualizēts Konsultatīvās padomes trešo valstu pilsoņu un starptautiskās aizsardzības saņēmēju līdzdalībai sastāvs, iesaistot padomē vismaz 3-4 trešo valstu pilsoņus un 3-4 personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvjus, kas strādā ar šīm mērķgrupām. Konsultatīvās padomes ietvaros izstrādāti priekšlikumi ES Rīcības plāna par integrāciju un iekļaušanu 2021.-2027.gadam īstenošanai. Katru gadu organizētas vismaz 2 konsultatīvās padomes sēdes un izstrādātas un prezentētas vismaz 2 rekomendācijas par aktuāliem jautājumiem.”</p>	Nav ņemts vērā	<p>Informējam, ka ir uzsākts darbs pie konsultatīvās padomes trešo valstu pilsoņu līdzdalībai nolikuma izstrādes, un tiek izvērtētas iespējas iesaistīt arī mērķa grupas pārstāvjus.</p> <p>Kultūras ministrija starptautiskās aizsardzības saņēmējiem nodrošinās visus pakalpojumus, kas ir noteikti kā ministrijas kompetence Rīcības plānā personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā.</p> <p>Turklāt, ņemot vērā Latvijā esošo trešo valstu pilsoņu skaitu ir nepieciešama atsevišķa konsultatīvā padome tikai šīs mērķa grupas iesaiste politikajās norisēs.</p>
52.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	<p>Par 3.1.8. pasākuma punktu: ņemot vērā iepriekš minētās neskaidrības par starptautiskās aizsardzības saņēmēju vietu dažādajos integrācijas pasākumos un tādējādu integrācijas līmeņa uzlabošanu, konsultatīvajā padomē būtu iekļaujami arī starptautiskās aizsardzības saņēmēji. Savukārt visas mērķa grupas jēgpilnai līdzdalībai politikajās norisēs būtu jāpalielina rezultātīvie rādītāji, palielinot gan minimālo sēžu skaitu, gan reālo ieguldījumu. Jāpiebilst, ka Plānā būtu jāparedz arī konsultatīvās padomes ieteikumu īstenošanas iespējas. Pašlaik nav skaidrs mehānisms, kā tas notiktu.</p>	Nav ņemts vērā	<p>Informējam, ka ir uzsākts darbs pie konsultatīvās padomes trešo valstu pilsoņu līdzdalībai nolikuma izstrādes, un tiek izvērtētas iespējas iesaistīt arī mērķa grupas pārstāvjus.</p> <p>Kultūras ministrija starptautiskās aizsardzības saņēmējiem nodrošinās visus pakalpojumus, kas ir noteikti kā ministrijas kompetence Rīcības plānā personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā.</p> <p>Turklāt, ņemot vērā Latvijā esošo trešo valstu pilsoņu skaitu ir nepieciešama atsevišķa konsultatīvā padome tikai šīs mērķa grupas iesaiste politikajās norisēs.</p>
53.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	<p>Par 3.1.9. pasākuma punktu - informācija par pilsonības iegūšanu būtu nepieciešama arī starptautiskās aizsardzības saņēmējiem jau patvēruma procedūras laikā. Tā kā patvēruma</p>	Nav ņemts vērā	<p>Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (turpmāk - PMLP) atbilstoši kompetencei iebilst pret papildus informācijas par pilsonības iegūšanu</p>

		<p>procedūra ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārziņā, tad tas būtu tikai loģisks un viegli ieviešams papildinājums.</p>		<p>nodrošināšanu starptautiskās aizsardzības saņēmējiem Kultūras ministrijas izstrādātā plāna projekta „Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2021.-2023.gadam” pasākuma Nr.3.1.9. „Kvalitatīva, ērti pieejama un viegli saprotama informācija par naturalizācijas procedūru” ietvaros, norādot, ka minētais pasākums jau paredz to, ka tiek nodrošināta informācija par naturalizācijas procedūru kopumā, tai skaitā arī par pilsonības iegūšanas jautājumu, kas nepieciešamības gadījumā ir pieejama ikvienam interesentam. Norādām, ka patvēruma procedūrā nav zināms patvēruma meklētāja iesnieguma izskatīšanas rezultāts, līdz ar to šajā posmā nav pamata personu informēt par naturalizāciju. Arī saņemot bēgļa statusu, personai teorētiski tiesības iesniegt naturalizācijas iesniegumu rodas tikai pēc 5 gadiem, turklāt to var iesniegt – pastāvīgi dzīvojot Latvijā, pārvaldot latviešu valodu un zinot Latvijas vēstures un kultūras pamatus, kā arī izpildot citus Pilsonības likumā noteiktos kritērijus.*</p> <p>*Informāciju sniedza PMLP.</p>
54.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	<p>Par 3.1.10. pasākuma punktu - tā kā latviešu valodas apguve ir būtisks izaicinājums tieši starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, tad arī valsts valodas prasmes pārbaudes un ar to saistītajiem atbalsta pasākumiem būtu jābūt tieši mērķētiem, iekļaujot arī starptautiskās aizsardzības saņēmējus pie darbības rezultātiem.</p>	Nav ņemts vērā	<p>Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 7. jūlija noteikumiem Nr. 733 „Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi” valsts valodas prasmes pārbaude ir nepieciešama un to nodrošina ārvalstniekiem un Latvijas iedzīvotājiem profesionālo un amata pienākumu veikšanai, ārvalstniekiem pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai.</p>

				<p>Plānā ir norādītas tās pamatgrupas, kurām likumiski noteikts deleģējums valsts valodas prasmes pārbaudei.</p> <p>Valsts valoda prasmes kārtotāju pamatgrupas „Latvijas iedzīvotāji un ārvalstu pilsoņi” ietver dažādas apakšgrupas, kuras var diferencēt dažādos aspektos: patvēruma meklētāji, darba meklētāji, trešo valstu pilsoņi, diasporas pārstāvji, personas ieslodzījuma vietās utt. Ņemot vērā, ka valsts valodas prasmes eksāmens ir pieejams jebkurai no nosauktajām grupām, kā arī ikvienai citai personai, kas vēlētos apliecināt savu latviešu valodas prasmi, tās nav nepieciešams uzskaitīt Plānā.*</p> <p>*Informāciju sniedza Izglītības un zinātnes ministrija.</p>
55.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.2.7. Sabiedrības izpratnes un informētības paaugstināšanas pasākumi par diskriminācijas mazināšanu un tolerances veicināšanu (ESF projekta “Dažādības veicināšana” ietvaros).</p> <p>Rosinām veidot jaunajā sabiedrības izpratnes un informētības paaugstināšanas kampaņas ciklā pievērsties tieši imigrantiem (PM, SAD, TVP) un remigrantiem.</p>	Nav ņemts vērā	<p>Norādām, ka ESF projekta „Dažādības veicināšana” ietvaros tiek īstenota informatīvā kampaņa „Atvērtība ir vērtība”, kuras ietvaros katru projekta īstenošanas gadu tiek pievērsta uzmanība vienai no diskriminācijas riskam pakļauto personu mērķa grupai. 2017.gada pirmajā pusē tika izstrādāta sabiedrības izpratnes un informētības paaugstināšanas pasākumu stratēģija, uz kuru balstoties tiek īstenotas izpratni veicinošas un informējošas aktivitātes projekta īstenošanas laikā no 2018. līdz 2022.gadam. Kampaņā izvirzītie tematiskie gadi ir noteikti saskaņā ar fokusa grupas lemto un nozares ekspertu ieteikumiem. Ņemot vērā līgumā paredzēto, kā arī noteiktos un ierobežotos finanšu resursus (Ministru kabineta 2016.gada 9.decembra noteikumos Nr.102 „Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4. specifiskā atbalsta mērķa „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” 9.1.4.4. pasākuma „Dažādību veicināšana</p>

			<p>(diskriminācijas novēršana)” īstenošanas noteikumi” noteikts maksimālais finansējums kampaņai) tematiskajos gados tiek nodrošināta sabiedrības izpratnes un informētības paaugstināšanas aktivitātes secīgi šādām mērķa grupām (projekta mērķa grupas noteiktas Ministru noteikumos Nr.102):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2018. gadā - patvēruma meklētāji un personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu; o 2019.gadā - personas, kuras pakļautas diskriminācijas riskiem etniskās piederības dēļ; o 2020.gadā - personas, kuras pakļautas diskriminācijas riskiem dzimuma dēļ; o 2021.gadā - personas, kuras pakļautas diskriminācijas riskiem vecuma dēļ (personas pēc 50 gadu vecuma (50+)). <p>Savukārt 2022.gadā kampaņā īstenotie pasākumi informēs par personām, kuras pakļautas diskriminācijas riskiem invaliditātes dēļ.</p> <p>Tā kā projekta ietvaros īstenojamajai informatīvajai kampaņai noteikts ierobežots finansējums, turklāt tā izlietojums ieplānots atbilstoši projektā izstrādātajai sabiedrības izpratnes un informētības paaugstināšanas pasākumu stratēģijai, izteikto priekšlikumu Plāna 3.2.7. pasākuma ietvaros ieviest nav iespējams. Vienlaikus Sabiedrības integrācijas fonds piekrīt, ka biedrības “Gribu palīdzēt bēgļiem” ierosinājums turpināt celt sabiedrības izpratni un informētību attiecībā uz imigrantu mērķa grupu ir atbalstāms. Sabiedrības integrācijas fonds izvērtēs iespējas piesaistīt šādam pasākumam citu finansējumu.*</p> <p>*Informāciju sniedza Sabiedrības integrācijas fonds</p>
--	--	--	---

56.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.2.8. Naida runas mazināšanas atbalsta programma projekta „Kapacitātes celšana un izpratnes veicināšana, lai novērstu un mazinātu neiecietību Latvijā” ietvaros.</p> <p>Aicinām pārformulēt 3.2.8. darbības rezultātu tā, lai tas saskanētu rezultatīvo rādītāju, kurā kā pakalpojuma saņēmēji minēti jomas profesionāļi, nevis sabiedrība kopumā.</p>	Nav ņemts vērā	<p>Projekta rezultātā visai sabiedrībai būs pieejams pētījums, kas cita starpā identificēs naida noziegumu specifiku Latvijā, tostarp veicinot visas sabiedrības informētību par minēto jomu. Tāpat viena no projekta aktivitātēm ir informēšanas un izpratnes celšanas aktivitāte, tas ir, projektā regulāri tiks organizētas informēšanas aktivitātes, informējot par projekta ieviešanas gaitu un procesā gūtajiem rezultātiem, vēršot sabiedrības uzmanību un veicinot izpratni. Projekta noslēgumā tiks organizēta konference, apkopotie projekta rezultāti būs pieejami visai sabiedrībai.*</p> <p>*Informāciju sniedza Sabiedrības integrācijas fonds</p>
57.	Biedrība „Gribu palīdzēt bēgļiem”	<p>3.2.9. Uz vienotas valsts, tiesiskās informācijas un pilsoniskās izglītības platformas bāzes tiek veidota žurnāla „Jurista Vārds” rakstu sērija „Juristu likteņi”, parādot, cik dažādi cilvēki devuši ieguldījumu Latvijas valsts un tās tiesiskās sistēmas izveidē.</p> <p>Ierosinām papildināt šo pasākumu ar plašākai sabiedrībai mērķētu rakstu/ raidījumu klāstu par aktuāliem sabiedrības saliedētības, pretdiskriminācijas un tolerances jautājumiem.</p>	Nav ņemts vērā	<p>Ņemot vērā, ka Plānā iekļautie VSIA „Latvijas Vēstnesis” pasākumi, kā arī tiem nepieciešamais finansējums tika saplānoti jau laicīgi, pasākumu 3.2.9. <i>Uz vienotas valsts, tiesiskās informācijas un pilsoniskās izglītības platformas bāzes tiek veidota žurnāla „Jurista Vārds” rakstu sērija „Juristu likteņi”</i> Plāna ietvaros nav iespējams papildināt .</p> <p>„Jurista Vārda” redakcija apliecina, ka cilvēka pamattiesības, tai skaitā patvēruma tiesības, kuru aizsardzību nosaka gan Latvijas Republikas Satversme, gan Latvijas starptautiskās saistības, vienmēr ir bijušas un arī turpmāk būs šī juridiskā izdevuma tematu lokā kā viens no Latvijas tiesiskās sistēmas elementiem. Raksti par bēgļu tiesībām (tāpat kā citiem tematiem) tiek sagatavoti, aktualizējoties konkrētam jautājumam.</p> <p>Savukārt iepriekš pieteiktās grāmatas (rakstu krājuma, ko paredzēts veidot kā rakstu sērijas kopsavilkumu) ietvaros bēgļu tematika atspoguļojas</p>

			<p>konkrētu Latvijas juristu likteņos: vairāki izcili starpkaru juristi bija bēgļi, kas Latvijā rada patvērumu, bēgot no kara komunisma režīma Krievijā (skat. sērijā jau publicētos rakstus par prof. Paulu Mincu un Pjotru Jakobi), savukārt vairāki citi Latvijas juristi devās bēgļu gaitās pēc tam, kad Latviju okupēja Padomju Savienība un nacistiskā Vācija (skat., piemēram, rakstu par Miķeli Valteru).</p> <p>Saites uz minētajiem rakstiem: Par Pjotri Jakobi - https://juristavards.lv/doc/275933-pjotrs-jakobi-monarhists-un-gara-aristokrats-kurs-kalpoja-latvijai/ Par Paulu Mincu - https://juristavards.lv/doc/277100-profesora-paula-minca-muzs-stasts-kam-bija-jabut-laimigam-beigam/ Par Miķeli Valteru - https://juristavards.lv/doc/276537-demokrats-un-tiesibnieks-ar-dzejnieka-sirdi-mikelis-valters/</p> <p>Saliedētība, tolerance un pretdiskriminācijas jautājumi ir svarīgas vērtības, kas tiek ņemtas vērā, veidojot LV portāla saturu, vairāk pievērsoties šo vērtību tiesiskajiem aspektiem, piemēram, veicinot diskusiju un izpratni par tādiem jautājumiem, ko nozīmē cilvēka cieņa un cilvēktiesības? Ko nozīmē Latvijas Republikas Satversmē ietvertās pamatvērtības? Kā valstij jāsargā cilvēka neaizskaramība un jāpalīdz situācijās, kad cilvēks cieš no diskriminācijas un vardarbības?</p> <p>Daļa publikāciju tiek gatavotas sadarbībā Satversmes tiesu. Piemēram:</p>
--	--	--	---

				<ul style="list-style-type: none"> • Eiropas Savienības tiesnese Ineta Ziemele. Nodrošināt cilvēka drošību un personas neaizskaramību – valsts pienākums • Saruna ar Eiropas Savienības tiesnesi Inetu Ziemeli: Brīvība un dažādība sabiedrībā jāuztver kā vērtība • Saruna ar bijušo Satversmes tiesas priekšsēdētāju Inetu Ziemeli – Valsts pastāv cilvēka dēļ • Satversmes tiesas priekšsēdētāja Sanita Osipova – Satversmes tiesas priekšsēdētāja: pamattiesību īstenošana ir iespējama tikai tiesiskā valstī • Cilvēka pamattiesības (II) – ierobežojamas, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības <p>Šie jautājumi attiecas tiklab uz bēgļiem un patvēruma meklētājiem kā uz ikvienu Latvijas iedzīvotāju. Konkrēti par bēgļiem un patvēruma meklētāju jautājumiem nesen sadarbībā ar PMLP izveidojām raidierakstus – Kādos gadījumos patvēruma meklētājiem piešķir bēgļa vai alternatīvo statusu un Uzturēšanās atļaujas: kādi ir to veidi un izsniegšanas pamats.</p> <p>LV portāls ir vairāk pievērsies arī vardarbīgās attiecībās cietušo tiesībām, piemēram, ieskats šeit: https://lvportals.lv/arhivs/teksts:pagaidu+aizsardz%C4%ABba/lapa:1/fraze/kansals:4181/tema:3010</p> <p>LV portāla redakcija ir atvērta priekšlikumiem jaunām tēmām. Tāpēc ir izveidota E-konsultāciju sadaļa, kurā ikviens var iesūtīt savus jautājumus, lai noskaidrotu, ko paredz likums, kādas ir personas tiesības un pienākumi konkrētās situācijās.*</p>
--	--	--	--	--

				*Informāciju sniedza Tieslietu ministrija un VSIA „Latvijas Vēstnesis”
58.	Biedrība „Latvijas Cilvēktiesību centrs”	Kopumā ir redzama vēlme iekļaut starptautiskās aizsardzības saņēmējus valstiski nozīmīgā tēmā - integrācijas pasākumos, tādējādi atzīstot arī to stāvokli un pamatoto atšķirību no citiem trešo valstu pilsoņiem. Vienlaikus jāpiebilst, ka Plānā minētie pasākumi neskaidri atspoguļo starptautiskās aizsardzības saņēmēju iekļaušanu vienotā redzējumā par integrāciju.	Nav ņemts vērā	Ministru kabinets ar 2015.gada 2.decembrī ar rīkojumu Nr.759 apstiprināja „Rīcības plānu personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā”. Kultūras ministrija ir viena no atbildīgajām ministrijām par Rīcības plāna 3.rīcības virzienā „Sociālekonomiskā iekļaušana” ietvertu pasākumu īstenošanu. Norādām, ka Plānā nav ietverti pasākumi, kas atrodas citu resoru atbildībā.
59.	Finanšu ministrija	2021.gada 5.februāra Ministru kabineta rīkojuma Nr.72 ”Par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam” apstiprinātajās Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam 3. un 4.punkts paredz, ka atbildīgajai institūcijai un līdzatbildīgajām institūcijām pamatnostādņēs iekļautos pasākumus 2021.gadā ir jānodrošina atbilstoši piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem, savukārt jautājums par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu pamatnostādņu īstenošanai 2022. gadā un turpmākajos gados ir skatāms vidēja termiņa budžeta ietvara 2022., 2023. un 2024. gadam sagatavošanas procesā kopā ar visu ministriju un citu centrālo valsts iestāžu prioritārajiem pasākumiem, ievērojot valsts budžeta finansiālās iespējas. Līdz ar to arī plānā iekļautie pasākumi 2021.gadā ir īstenojami esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros. Ņemot vērā minēto, rīkojuma projekta 3.punkts ir precizējams, izsakot to šādā redakcijā: “Atbildīgajai institūcijai un līdzatbildīgajām institūcijām plānā paredzēto pasākumu īstenošanu 2021.gadā nodrošināt piešķirto līdzekļu ietvaros. Jautājumu par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu plāna īstenošanai 2022. un 2023.gadam skatīt likumprojekta „Par valsts budžetu 2022.gadam” un likumprojekta „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024.gadam” sagatavošanas procesā kopā ar visu ministriju un citu centrālo valsts	Ņemts vērā	

		iestāžu prioritārajiem pasākumiem, ievērojot valsts budžeta finansālās iespējas.”		
60.	Finanšu ministrija	<p>Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumiem Nr.737 “Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” (turpmāk – MK 737.noteikumi), izstrādājot plānu, tajā iekļauj informāciju par pasākumu izpildei pieejamo, kā arī papildus nepieciešamo finansējumu, pievienojot detalizētus aprēķinus par ietekmi uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem atbilstoši normatīvajam aktam par tiesību akta sākotnējās ietekmes izvērtēšanas kārtību. Tādējādi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plāna projekts ir papildināms, jo šobrīd plāna projekta V sadaļas “Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu” (turpmāk – V sadaļa) 1.tabulā “Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu” (turpmāk – 1.tabula) nav uzrādīta informācija par izmaksu apmēru un finanšu avotiem šādiem pasākumiem – Nr. 1.1.4., 1.1.5., 2.1.3., 2.2.2., 2.2.7., 2.2.9., 2.3.2., 3.1.2., 3.1.5., 3.1.6., 3.2.1., 3.2.7., 3.2.8. un 3.2.9.; • V sadaļas 1.tabulas kolonnās “Vidēja termiņa budžeta ietvara likumā plānotais finansējums” un “Nepieciešamais papildus finansējums” summējot finansējumu pa pasākumiem netiek iegūta korekta kopsumma par plāna projekta īstenošanas nodrošināšanai esošo un papildu nepieciešamo finansējumu, līdz ar to lūdzam novērst matemātiskās neprecizitātes; • ņemot vērā, ka sagatavotajā plāna projektā 2021.-2023.gadam iekļautais Izglītības un zinātnes ministrijas 2.1.4.pasākums “Starptautiskais pilsoniskās izglītības pētījums (IEA International Civic and Citizenship Education Study, IEA ICCS 2022), īstenots Eiropas Sociālā fonda projekta Nr. 8.3.6.2/17/I/001 „Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana” ietvaros” ir izstrādes stadijā un norādītajās Izglītības un zinātnes ministrijas 	Nemts vērā	

		<p>valsts budžeta apakšprogrammās likumā “Par valsts budžetu 2021.gadam” un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023.gadam” tā īstenošanai uzrādītais finansējums nav paredzēts, lūdzam precizēt informāciju, minētā pasākuma īstenošanai norādīto finansējuma apmēru norādot kolonnās “Nepieciešamais papildus finansējums” nevis kolonnās “Vidēja termiņa budžeta ietvara likumā plānotais finansējums”;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.2.1.pasākumam ir precizējams uzrādītais esošā finansējuma apmērs 2022. un 2023.gadam, ņemot vērā, ka saskaņā ar likumu “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2021., 2022. un 2023.gadam” Sabiedrības integrācijas fonda budžeta programmā 02.00.00 “Latvijas NVO fonda un latviešu valodas apguves programmas” minētajam pasākumam ir paredzēts finansējums 2022. un 2023.gadam 2 000 000 <i>euro</i> apmērā ik gadu; • 2.2.8. pasākumam ir precizējama Sabiedrības integrācijas fondam norādītā programmu/apakšprogramma, ņemot vērā, ka budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" 80.00.00 programma "Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai" ir finansējuma avots, bet līdzekļi projektu un pasākumu īstenošanai tiek plānoti konkrētā resora budžeta programmā vai apakšprogrammā; • ir precizējama informācija par 3.1.7. pasākumu, jo no iesniegtās informācijas nav skaidrs, kā tiek plānots nodrošināt šī pasākuma ikgadēju īstenošanu, ja 2021. un 2022.gadam tā īstenošanai nav uzrādīts ne esošais, ne papildu nepieciešamais finansējums; • plāna projekta V sadaļas 2.tabulas “Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam” kolonna “Aprēķins” ir precizējama, jo tajā uzrādāmi detalizēti aprēķini par ietekmi uz 		
--	--	--	--	--

		valsts budžetu un pašvaldību budžetiem atbilstoši normatīvajam aktam par tiesību akta sākotnējās ietekmes izvērtēšanas kārtību. No šobrīd plāna projektā iekļautās informācijas nav saprotams, kā veidojas papildu nepieciešamā finansējuma apmērs šādiem pasākumiem – 1.1.3., 1.2.2., 1.3.3., 2.1.1., 2.2.1., 2.2.5., 2.2.8., 2.3.1., 2.3.4., 2.3.5., 3.1.1., 3.1.3., 3.1.4., 3.1.7., 3.1.9., 3.2.3., 3.2.4. un 3.2.6.		
61.	Finanšu ministrija	Lūdzam skaidrot, kāpēc atsevišķi tiek izdalīti pasākumi 2.2.3. “Reģionu NVO programma”, 2.2.4. “NVO līdzfinansējuma programma” un 2.2.5. “Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma”, ja, vadoties no plāna projektā iekļautā darbības rezultāta apraksta, tie pēc būtības iekļaujas pasākumā 2.2.1. “Programma “NVO fonds””.	Nemts vērā	Skaidrojam, ka pasākumi 2.2.3. “Reģionu NVO programma”, 2.2.4. “NVO līdzfinansējuma programma” un 2.2.5. “Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma” ir Kultūras ministrijas īstenotas atbalsta programmas nevalstiskajām organizācijām, kas papildina Sabiedrības integrācijas fonda īstenoto pasākumu 2.2.1. “Programma “NVO fonds””. Kultūras ministrijas īstenotais pasākums 2.2.3. “Reģionu NVO programma” sniedz tiešu atbalstu katra reģiona NVO stiprināšanā, nodrošinot 1 reģiona līmeņa NVO atbalsta centra kā pilsoniskās kompetences centra/ inkubatora darbību. 2.2.4. “NVO līdzfinansējuma programma” nodrošina NVO atbalstu starptautisku projektu īstenošanā, kuru mērķi saistīti ar Kultūras ministrijas prioritātēm. 2.2.5. “Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma” paredz atbalstu vismaz 16 mazākumtautību organizācijām, veicinot Latvijas mazākumtautību līdzdalību pilsoniskās sabiedrības attīstībā.
62.	Finanšu ministrija	Lūdzam papildināt 1.2.1. pasākuma aprakstu 23. lpp. ar darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifisko atbalsta mērķi, kura finansējums paredzēts 1.2.1. pasākumam, ņemot vērā 1. sadaļā “Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu” minēto, ka 97 000 euro finansējums	Nemts vērā	

		tiks saņemts no 63.08.00 programmas Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2014-2020).		
61.	Finanšu ministrija	Lūdzam papildināt 2.2.8. pasākuma aprakstu 28. lpp. ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.–2027. gada plānošanas perioda darbības programmas projekta specifisko atbalsta mērķi, kura ietvaros plānots finansēt 2.2.8. pasākumu. Lūdzam papildināt arī 50. lpp. 2.2.8. pasākuma finansējuma aprēķina aprakstu ar specifisko atbalsta mērķi, kura ietvaros projekts tiks īstenots.	Ņemts vērā	
63.	Finanšu ministrija	Lūdzam precizēt 34. lpp. 3.2.7. pasākuma aprakstu ar darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifisko atbalsta mērķi, kura ietvaros tiek finansēts 3.2.7. pasākums.	Ņemts vērā	
64.	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”	Plāna kopsavilkumā par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu investīcijai 70.11.00 aicinām paredzēt nepieciešamo papildus finansējumu pilnvērtīgai Līdzfinansējuma programmai vismaz 100 000 euro gadā.	Nav ņemts vērā	Norādām, ka Plānā paredzēto pasākumu īstenošana 2021.gadā gan atbildīgajām, gan līdzatbildīgajām institūcijām ir jānodrošina piešķirto līdzekļu ietvaros. Pasākuma rezultatīvajā rādītājā ir norādīts minimālais atbalstāmo projektu skaits, kas balstīts līdzšinējos šīs programmas īstenošanas rezultatīvajos rādītājos, līdz ar to arī ir saglabāts šo projektu īstenošanai nepieciešamais finansējuma apmērs.
65.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Plāna projekta V nodaļas “Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu” 1.daļas “Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu” 2.2.10. punkta “Skmēt līdzdalības budžeta īstenošanu pašvaldībās” (43.lpp) sadaļā “Budžeta resors” ir norādīts “Budžeta ietvaros”. VARAM, kā atbildīgā institūcija par līdzdalības budžeta ieviešanu, informē, ka finansējums līdzdalības budžeta digitālās platformas izveidei ir plānots Atvērto datu un noturības mehānisma finansējuma ietvaros. Attiecīgi aicinām KM precizēt budžeta resoru šai iniciatīvai.	Ņemts vērā	

Sabiedriskās apspriešanas laikā Kultūras ministrija saņēma Aizsardzības ministrijas, Ārlietu ministrijas, Satiksmes ministrijas, Jaunatnes starptautisko

programmu aģentūras un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības rakstisku Plāna projekta saskaņojumu.

Jekele, 67330311

Ilona.Jekele@km.gov.lv